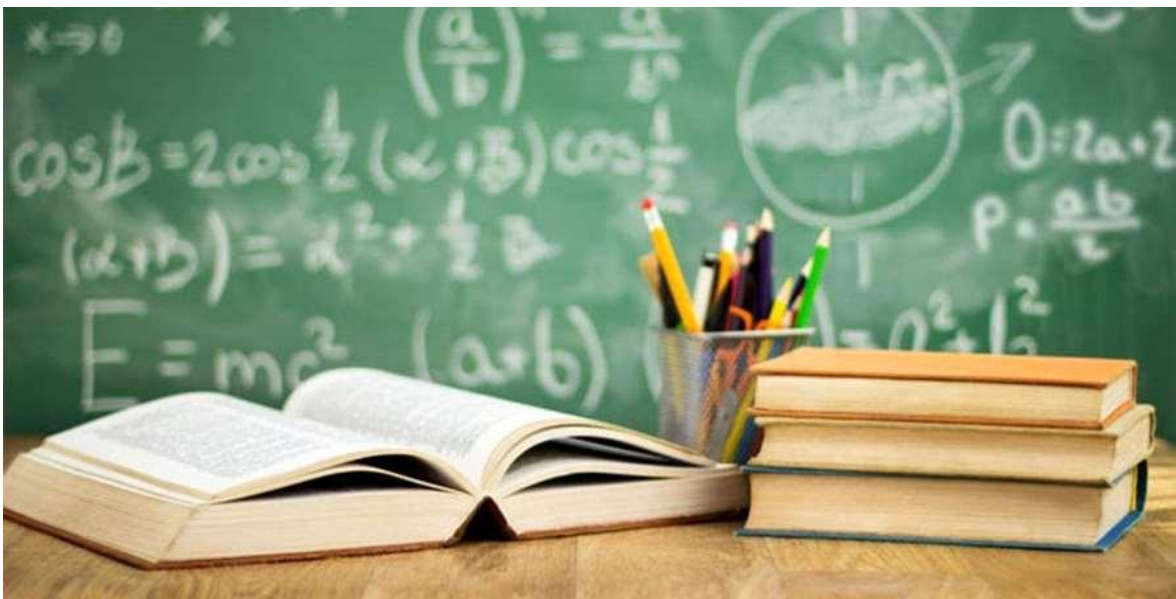

**HÄÄDEMEESTE VALLA HARIDUSVALDKONNA
ARENGUKAVA
AASTATEKS 2023-2026**

November 2022

Sisukord

Sissejuhatus.....	3
1. Olukorra ülevaade.....	4
1.1 Häädemeeste valla ruumiline muster	4
1.2 Rahvastik	5
1.3 Häädemeeste valla haridusvõrk.....	9
1.3.1 Alusharidus	10
1.3.2 Üldharidus.....	16
1.3.3 Huviharidus, huvitegevus ja noorsootöö.....	24
1.4 Haridusasutuste majandamine.....	26
1.5 Kitsaskohad	26
2. Strateegia.....	30
2.1 Visioon 2030	30
2.2 Läbivad põhimõtted.....	30
2.3 Eesmärgid.....	30
2.3.1 Haridusvõrgu ülesed eesmärgid.....	30
2.3.2 Alusharidus	31
2.3.3 Üldharidus.....	31
2.3.4 Keskhariidus.....	31
2.3.5 Huviharidus,- tegevus ja noorsootöö.....	31
2.4 Arengukava seire ja uuendamine.....	32

Sissejuhatus

Häädemeeste vald asub Pärnumaal, ulatudes kitsa ribana maakonnakeskusest Pärnu linnast lõunas Pärnu ja Liivi lahe idakaldal Läti Vabariigi piirini. Häädemeeste vald moodustati 2017. aastal haldusreformi järgsel seniste Häädemeeste ja Tahkuranna valdade ühinemisega. 2022 aasta 1. jaanuari seisuga elas Rahvastikuregistri andmetel Häädemeeste vallas 4986 inimest. Valla elanikkond moodustab Pärnumaa rahvastikust ca 5%. Valla pindala on 493,74 km² ning elanike arv ühel km² on 10 inimest. Rahvastiku paiknemine valla territooriumil on üks oluline tegur haridusvõrgu kujundamisel.

Kuna haridusvaldkond on tuleviku perspektiivi silmas pidades üks olulisematest ning samas ka ressursimahukamatest valdkondadest, otsustas vallavalitsus koostada eraldiseisvana ka haridusvaldkonna arengukava, et kaardistada olemasolev olukord, selgitada välja arenguvajadused ja leppida kokku järgneva perioodi (2023–2026) tegevustes ning investeeringutes.

Haridusvaldkonna arengukava aastateks 2022-2026 seab keskseks eesmärgiks kõikidele valla lastele ja noortele luua võimalused, et saada kvaliteetne ettevalmistus elus toime tulemiseks. Seepärast on arengukava fookuses laps ja noor ning haridus-ja noorsootöö valdkonna sisuline arendamine.

Häädemeeste valla haridusvaldkonna arengukava koostamise protsessis on osalenud Häädemeeste vallavolikogu haridus- ja sotsiaalkomisjoni liikmed, valla haridusvaldkonna arengupäeva raames haridusjuhid, haridus-, noorsoo ja kultuuritöötajad, hoolekogude liikmed. Samuti viisime läbi küsitluse, kus oma hinnangu Häädemeeste valla hariduse arengule nii üldiselt kui haridusasutuste lõikes andis 65 vastajat. See materjali, kui ka hariduse arengupäeva töörühmade seisukohtade läbitöötamise tulemusena on haridus-ja sotsiaalkomisjoni välja selgitatud soovitud tulevikusuunad.

Arengukava hõlmab alus-, üld- ja huviharidust ning noorsootööd. Arengukava koosneb kahest osast ja ühest lisast. Esimene käsitleb praegust olukorda, ning laste ja noorte arvu prognoosi, et saada ülevaade võimalikest tulevikus toimuvatest muudatustest. Teises osas on välja toodud strateegia – visioon ja eesmärgid. Lisas on välja toodud tegevuste ja investeeringute kava.

Arengukava koos visiooni ja eesmärkide täitmiseks mõeldud tegevuskavaga moodustab terviku. See tähendab, et kava on mõeldud täies mahus ellu viimiseks, alustades vajalikest muudatustest haridusvõrgus ja lõpetades uute investeeringute ning arendustegevustega.

Täname kõiki arengukava koostamises osalenuid.

1. Olukorra ülevaade

1.1 Häädemeeste valla ruumiline muster

Ligi 5000 elanikuga Häädemeeste vald asub Edela-Eestis Pärnu maakonnas, ulatudes kitsa ribana maakonnakeskusest Pärnu linnast lõunas Pärnu ja Liivi lahe idakaldal Läti Vabariigi piirini. Idas piirneb vald Saarde vallaga. Valla keskuse Uulu küla kaugus Tallinnast on u 145 km, Pärnust u 15 km ja Riistast u 170 km. Valda läbib Tallinn-Pärnu-Riia maantee ehk Via Baltica.

Valla pindala on 493,74 ja asustustihedus 10,1 in/km², mis on tunduvalt väiksem Eesti keskmisest (30,3 inimest km²) ja ka maakonna vastavast näitajast (17,81 in/km²). Seega on valla eripäraks pikad vahemaad hõreda asustusega territooriumil. Rahvastiku paiknemine Häädemeeste vallas on ebahütlane. Asustus on valdavalt koondunud Via-Baltica äärde ja rannikule. Vallas on kokku 31 asustusüksust – Häädemeeste ja Võiste alevikud ning 29 küla. Enam kui pool elanikkonnast elab alevikes ning Pärnu linnale lähemal asuvates kolmes suuremas külas (Uulu, Reiu ja Laadi). Häädemeeste alevik on selles piirkonnas oluline teenuste ja töökohtade koondumise koht. Kohaliku keskuse Uulu küla roll on pakkuda kättesaadavaid teenuseid, mis rahuldavad elanike põhivajadusi. Samuti on Uulu Pärnule lähedal, mistõttu on selle piirkonna elanike vajadused sageli linna baasil kaetud. Lähikeskused Võiste alevik ja Kabli küla aitavad parandada teenuste kättesaadavust suurematest keskustest eemal paiknevates piirkondades.

Maakonnaplaneering toob välja, et olulisemateks maakonna arengueeldusteks väheneva ja vananeva rahvastiku oludes on tugev keskus Pärnu koos oma lähi tagamaaga ja kaugemate piirkondadega. Valla territooriumi (eriti põhjaosa) peamiseks tõmbekeskuseks ongi maakonnakeskus Pärnu linn, kuhu elanikud liiguvad tööle ja erinevaid teenuseid tarbima. Lõunaosa teenindab aga osaliselt Häädemeeste alevik.

Asustussüsteemi ja rahvastiku paiknemise ruumilises struktuuris on viimaste aastakümnete jooksul toimunud muutused nii maakonnakeskusesse koondumise kui ka valglinnastumise suunal. Uusi ehitisi on kõige rohkem rajatud Pärnu linna ja selle lähemasse ümbrusesse, samas on osa hooneid hajaasustuses saanud suvekodudeks. Asustusmuster hajaasustuses on säilinud ning olulisi muutusi lähiaastatel pole ette näha.

Kuivõrd haridusvõrgu kujundamise üheks peamiseks aluseks on elanikkond, ongi järgnevalt vaadeldud vallas toimunud rahvastikuprotsesse ja nende tulemusel kujunenud olukorda.

1.2 Rahvastik

Pärnu maakonnaplaneering 2035+ toob välja, et maakonnas on viimase veerandsaja aasta jooksul toimunud elanike arvu vähenemine sarnaselt peaaegu kõigi maakondadega. Samas on vähenemise tempo olnud üks väiksemaid Eestis, st toimub „kahanemine suuremaks“. Viimase veerandsaja aasta jooksul on rahvastik ümber paiknenud ka maakonnasiseselt. Valglinnastumise tõttu on Pärnu linn „valgunud“ üle asustusüksuse piiride (ulatuselt kolmandal kohal Eestis) ja seetõttu kaotanud ise elanikke sarnaselt ülejäänud maakonnaga. Ainult linna ümbritsevad omavalitsused on kasvanud, mujal on elanike arv kahanenud.

Häädemeeste vallas elas Rahvastikuregistri andmetel 2022. aasta alguse seisuga 4986 inimest. 2023 aasta 01. jaanuari seisuga 5047 inimest. Rahvaarvu on viimasel viiel aastal püsinud praktiliselt muutumatuna neljas, kahanenud 16 asustusüksuses 249 inimese võrra ja kasvanud 14 asustusüksuses 252 elaniku võrra ehk kokku kasvanud 3 inimese võrra (tabel 1). Enim elanike on kaotanud Häädemeeste alevik (12,3%) ja enim on kasvanud Reiu ja Laadi küla (+ 64 elanikku mõlemas).

Tabel 1. Rahvaarv ja rahvaarvu muutus asustusüksustes 2018–2022

Paikkond	Asustusüksus	Rahvaarv 2018	Osakaal 2018	Rahvaarv 2022	Muutus 2018-2022
Häädemeeste	Häädemeeste alevik	610	12%	543	-67
Tahkuranna	Uulu küla	546	11%	537	-9
Tahkuranna	Reiu küla	495	10%	559	+64
Tahkuranna	Võiste alevik	466	9%	446	-20
Tahkuranna	Laadi küla	447	9%	511	+64
Häädemeeste	Kabli küla	265	5%	237	-28
Häädemeeste	Treimani küla	194	4%	187	-7
Tahkuranna	Tahkuranna küla	176	4%	198	+22
Häädemeeste	Ikla küla	155	3%	142	-13
Häädemeeste	Rannametsa küla	146	3%	162	+16
Häädemeeste	Krundiküla	111	2%	93	-18
Häädemeeste	Soometsa küla	104	2%	119	+15
Häädemeeste	Metsapöole küla	100	2%	98	-2
Tahkuranna	Lepaküla	99	2%	110	+11
Häädemeeste	Arumetsa küla	97	2%	96	-1
Häädemeeste	Võidu küla	84	2%	77	-7
Häädemeeste	Massiaru küla	80	2%	84	+4
Häädemeeste	Jaagupi küla	72	1%	67	-5
Tahkuranna	Mereküla*	68	1%	83	+15
Tahkuranna	Metsaküla	68	1%	63	-5
Häädemeeste	Peni küla	68	1%	58	-10
Häädemeeste	Urisaare küla	67	1%	72	+5
Häädemeeste	Pulgoja küla	60	1%	61	+1
Häädemeeste	Sooküla	56	1%	55	-1
Tahkuranna	Piirumi küla	52	1%	56	+4
Häädemeeste	Papisilla küla	50	1%	57	+7
Häädemeeste	Majaka küla	43	1%	54	+11
Tahkuranna	Leina küla	41	1%	54	+13
Häädemeeste	Orajõe küla	41	1%	36	-5
Häädemeeste	Nepste küla	39	1%	28	-11
Häädemeeste	Uuemaa küla	22	0%	21	-1
	KOV täpsusega	61	1%	22	-39
KOKKU		4983		4986	

* Enne 2016. aastat kuulus Mereküla Reiu küla koosseisu.

Loomulik iive on perioodil 2018–2022 olnud negatiivne, aastas on keskmiselt sündinud 45 last ja surnud 63 inimest ehk loomuliku iibe tulemusena on rahvaarv vähenenud keskmiselt 18 elaniku võrra aastas.

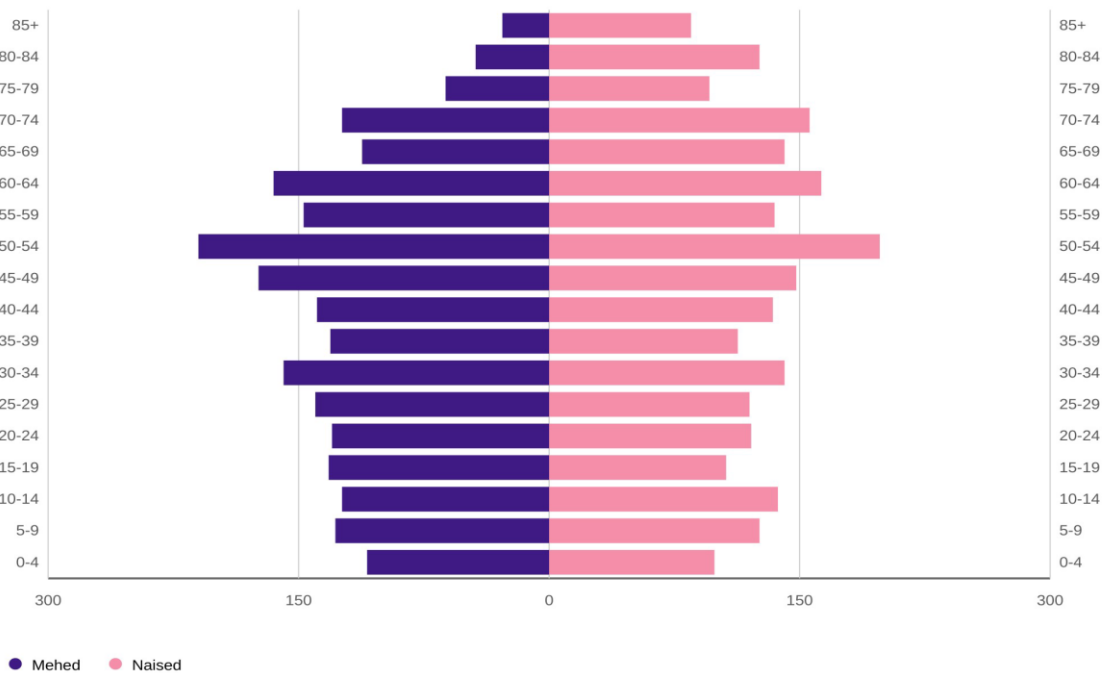
Tabel 2 Iibenäitajad 2018-2022

Iibenäitajad	2018	2019	2020	2021	2022
Sünnid	39	46	44	52	41
Surmad	46	65	61	78	73
IIVE	-7	-19	-17	-26	-32

Summaarne sündimuskordaja keskmine tase on olnud 1,54 last fertiilses eas naise kohta. Rändesaldo on viimastel aastatel olnud samuti negatiivne.

Kogurahvastikus on mehi 45% ja naisi 55%. Mehi on enam 15–59-aastaste hulgas, sh parimas pereloomise eas (eriti vanusrühmas 20–39). Alates 60. eluaastast hakkab tulenevalt erinevast oodatavast elueast suurenema naiste osakaal, saavutades 80+ vanuserühmas suhte 75% naisi ja 25% mehi.

Häädemeeste valla soolist-vanuseelist ülesehitust näitab hästi joonisel 1 olev rahvastikupüramiid, kus on esitatud meeste ja naiste rahvaarvud nelja vanuseaasta lõikes (0-4, 5-9.jne). kui Eestis tervikuna on kõige arvukam elanikkonna vanuseklass 50-59 aastased, siis meie vallas on selleks 45-54 aastased inimesed, 25-34 aastaseid (560 inimest) ja 20-29 aastaseid noori (511 inimest) ning kooli ja lasteaia eas noori 0-19 (961 noort). Elanikkonna vanusstruktuur on raskuskeskmega vanemates vanusrühmades (alates 45–60 eluaastast), mõnevõrra enam on samuti 30–34-aastaseid. Laste põlvkonnad on väiksemad kui vanemate põlvkonnad ja tulevikus sündide arv langeb. Seega väheneb ka noorema vanusegrupi arvukusest otseses sõltuvuses olev nõudlus alushariduse ja üldhariduse teenuse järele ehk vajadus nii lasteaia- kui ka koolikohtade arvu osas perspektiivis kahaneb. Tööeast väljuvad vanuserühmad 55–64 eluaastat (610 inimest) on arvukamad tööturule sisenevatest vanuserühmadest 10–19 (499 inimest), mis toob kaasa maksumaksjate arvu vähenemise. Teisisõnu, tegemist on vananeva rahvastikuga, kus eeldatavalt sotsiaalteenuseid vajavate eakate arvukus jätkab kasvu nii suhtes muudesse vanuserühmadesse kui arvuliselt.

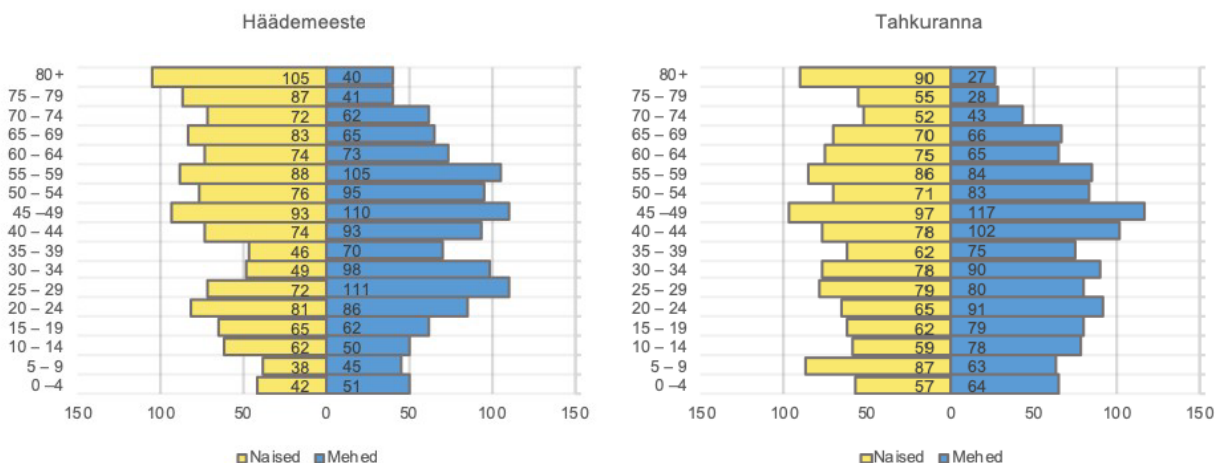
Vaata interaktiivset graafikut juhtimislaud.stat.ee

Joonis 1. Hädemeeste valla rahvastiku soo-vanusjaotus seisuga 01.01.2022

Rahvastikuprotsessid paikkondades on olnud eriilmelised. Perioodil 2018–2022 on rahvaarv Hädemeeste paikkonnas olnud kahenevas trendis. Tahkuranna paikkonnas on rahvaarv olnud kasvutrendis. Ka summaarne sündimuskordaja on olnud Tahkuranna piirkonnas mõnevõrra kõrgem (vastavalt 1,51 ja 1,62).

Paikkondades väljakujunenud rahvastiku soo-vanusjaotus vallas viieaastaste vanuserühmade lõikes on välja toodud joonisel 2. Hädemeeste paikkonna rahvastiku jaotus on ebahühtlasem ja raskuskeskmega vanemates vanuserühmades.

Eriti torkab silma naiste vähesus vanuserühmas 30–39, kus mehi on ligi kaks korda enam. Laste põlvkonnad on oluliselt väiksemad vanemate põlvkondadest. Tahkuranna paikkonna soo-vanusjaotus on ühtlasem. Laste põlvkonnad on vaid mõnevõrra väiksemad vanemate põlvkondadest, vanuserühm 5–9 on isegi samaväärse suurusega.

Joonis 2. Rahvastiku soo-vanusjaotus kantides

Valla tuleviku arengu kavandamisel ja erinevate teenuste pakkumisel on oluline teada, kui palju mingis vanuses inimesi vallas ja lähiümbruses elab. Tabel 3 näitab funktsionaalseid vanuserühmi 01.01.2018, 2019 ja 2020, 2022 seisuga. Kui 2018 aastal oli eelkooli- ja kooliealiste laste arv 977, siis aastal 2019 see langes, kuid on pisut tõusnud 2020 ja 2022 jälle pisut langenud. Kindlasti on registris inimesi, kes enam ei ela vallas, kuid teisalt elab linnalähedasel alal hinnanguliselt 100-200 inimest rohkem kui sissekirjutusi.

Tabel 3 Elanikkonna koosseis 01.01.2018,2019, 2020,2022 seisuga (Allikas: Statistikaamet)

Vanus	2018	2019	2020	2022
Eelkooli- ja kooliealisi (0-19)	977	958	982	961
%	20%	19,87%	20,36%	19,3%
Tööealisi (20-64)	3016	2882	2856	2951
%	60%	59,78%	59,22%	59%
Pensioniealisi (65-...)	989	981	985	1074
%	20%	20,35%	20,42%	21,7%
Kokku	4982	4821	4823	4986

2018. aastal valmis OÜ Cumulus Consulting poolt valla rahvaarvu pikaajaline prognoos, võimaldamaks kujundada lähtekoha, mil moel järgnevatel aastatel valla haridusvõrku otstarbekamalt arendada. Prognoosid on koostatud enimkasutataval kohortkomponendi ehk vanusnihke meetodil.

Prognoos on koostatud aastateks 2018–2040, mis demograafilisel ajaskaalal vastab enam kui ühe põlvkonna pikkusele vaatele. Kui kuni 16-aastaselt perioodil on rahvastikuarengute peamiseks mõjutajaks rändeprotsessid, siis seejärel muutub oluliseks esmajoones soo-vanuskoosseis ning sündimus- ja suremuskäitumine. Ehk milliseks reaalsuses kujuneb rahvastiku dünaamika esimesel prognoosipoleel, sõltub peamiselt siiski lähituleviku tegelikust rändekäitumisest.

Rahvaarvu muutused aastateks 2025 ja 2040 vanuserühmades erinevate stsenaariumite vaates on välja toodud joonisel 3.

Joonis 3. Rahvaarvu muutused aastateks 2025 ja 2040

Laste arvu kasvu ja sellest tulenevat nõudluse suurenemist alus- ja üldhariduse järele ei ole Häädemeeste vallas tervikuna oodata. Prognoosi tulemusi on kasutatud ka järgnevatel peatükkides.

1.3 Hädemeeste valla haridusvõrk

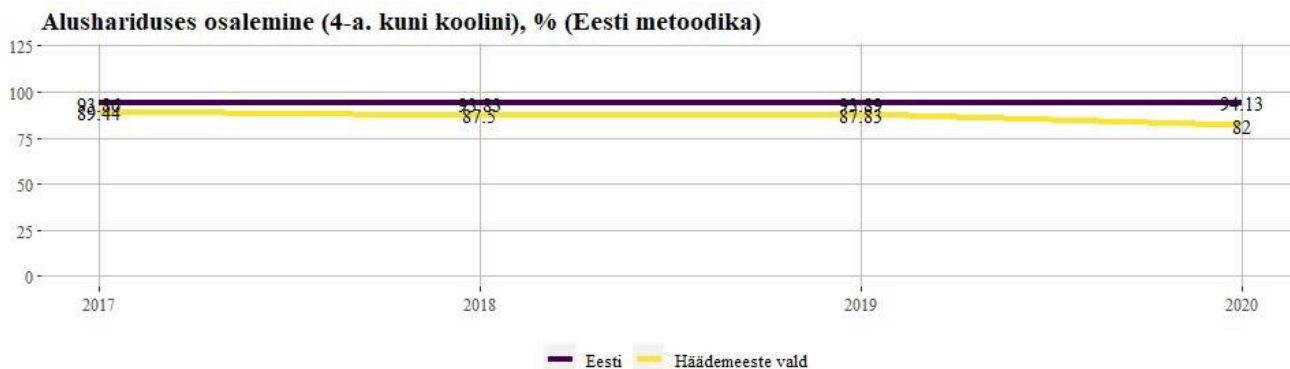
Hädemeeste vallas tegutseb 8 haridusasutust: 3 munitsipaalkooli (Hädemeeste Keskkool, Uulu Põhikool, Metsapoole Põhikool), 3 lasteaeda (Uulu Lasteaed, Hädemeeste Lasteaed, Kabli Lasteaed), lasteaed-alkool (Tahkuranna Lasteaed- Algkool) ning huvikool Hädemeeste Muusikakool. Joonisel 5 on välja toodud nende paiknemine ja teeninduspiirkonnad (asustusüksused, milles elavate laste arv moodustab olulise osa asutuses õppivatest lastest).

Joonis 4. Hädemeeste valla haridusvõrk

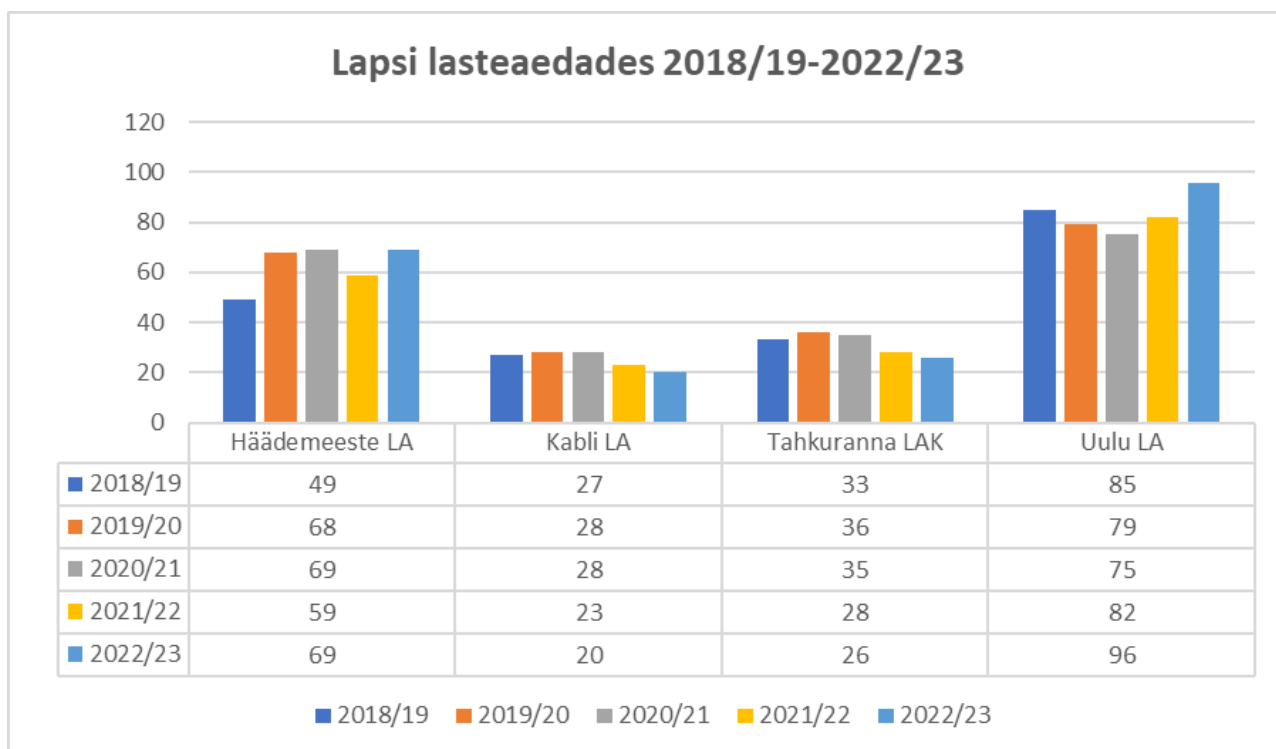
1.3.1 Alusharidus

Õppeaastal 2022/2023 käib valla lasteaedade 14 rühmas 210 last. Viimasel neljal aastal on laste arv lasteaedades olnud stabiilne. Teiste omavalitsuste lapsi Häädemeeste valla lasteaedades on käesoleval õppeaastal 12. Teiste omavalitsuste lasteaedades käis 17/18 õppeaastal 22 last ja 21/22 õppeaastal 30 ja 11 last käib Pärnu Raja Lasteaias. Enamus neist pärinevad peamiselt linnalähedastest küladest.

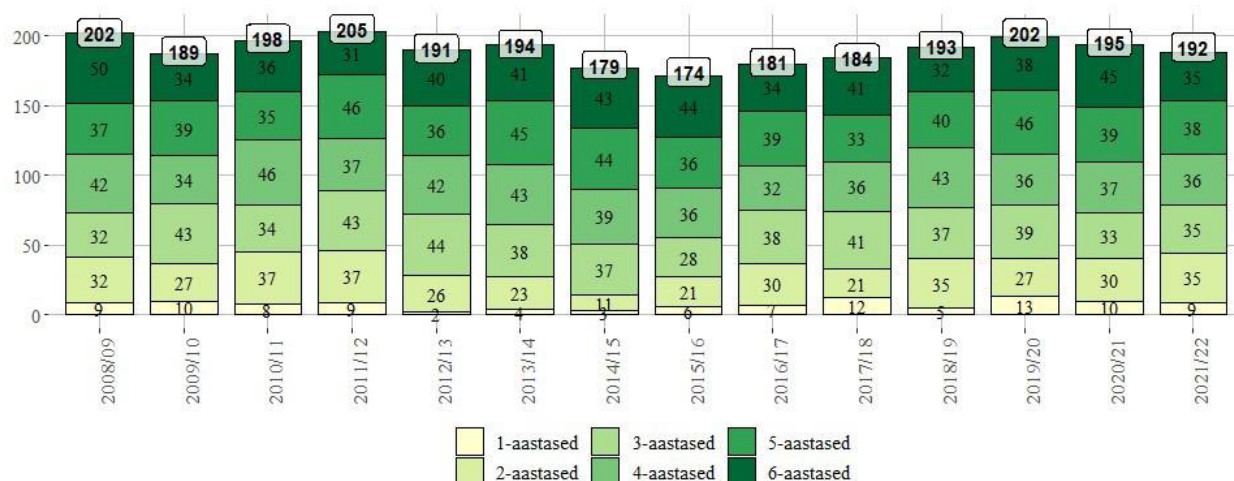
Joonis 6. alushariduses osalemine.

Tabel 4. Lapsi lasteaedades

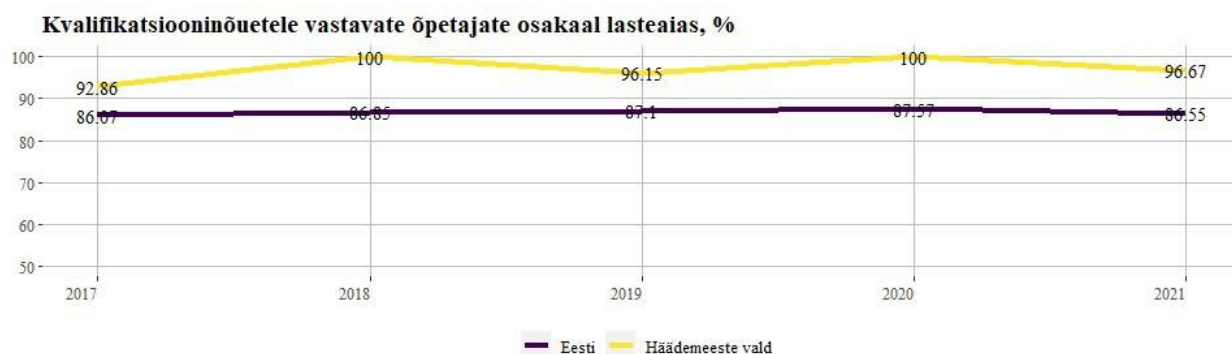
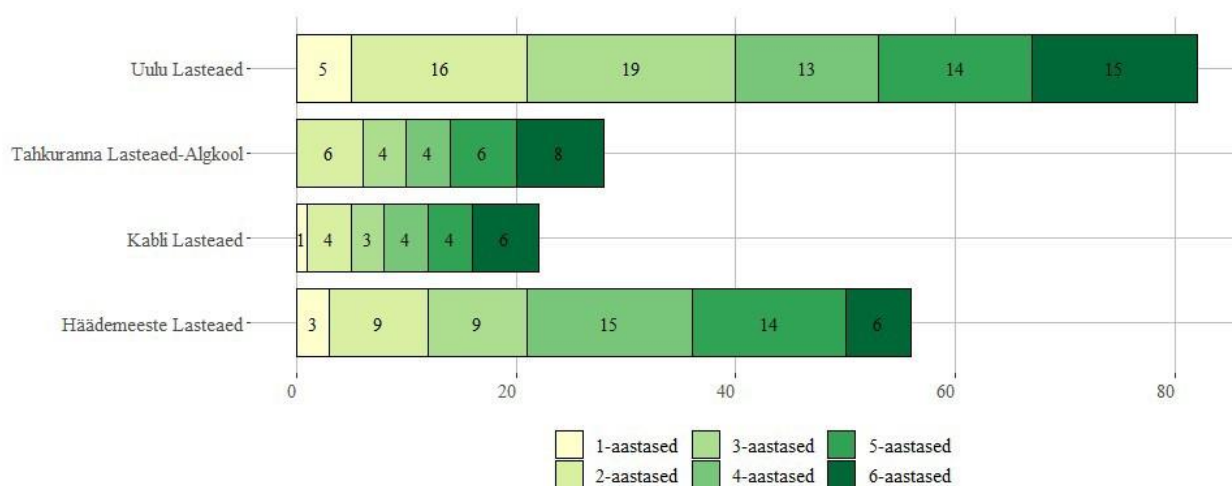

Viimasel viiel aastal on laste arv Kabli ja Tahkuranna lasteaias püsinud üldjoontes stabiilne. Suurenenud on laste arv Uulu lasteaias seoses uue rühma avamisega ning 2018/19 kolme rühmaga töötanud Häädemeeste Lasteaias on alates 2019/20 õppeaastast taas nelja rühma jagu lapsi. Mõnevõrra on vähenenud Kabli Lasteaias ja Tahkuranna LAK-is käivate laste arv (tabel 4). Tabelis nr 4 toodud info põhjal võime järeldada, et koolikohtade vajadus suureneb eelkõige Uulu Põhikoolis, mõnevõrra ka Häädemeeste Keskkoolis.

Tabel 5. Laste arvu dünaamika koolieelsetes lasteasutustes vanuse lõikes 2008/09.-2021/22. õppeaastal

Tabel 6. Õpilased koolieelsetes lasteasutustes 2021/22. õppeaastal vanuse ja asutuste lõikes

Joonis 7.

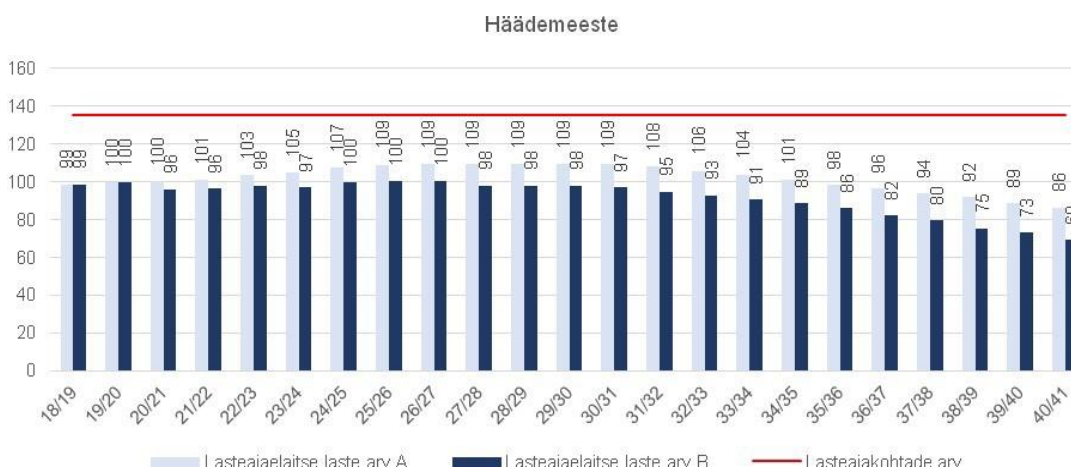
Häädemeeste lasteaed paikneb Häädemeeste alevikus. Hoone on ehitatud 1982. aastal 120-le lapsele. Täna on normatiivseid kohti 74-le lapsele. Viimane kapitaalremont toimus 1998. aastal, viimastel aastatel on renoveeritud 2 rühmaruumi, koridorid ja mänguväljakud. Kui ära remontida praegu tühjana seisev rühmaruum, siis on võimalik mahutada lasteaeda 94 last. Osa ruume hoones on Häädemeeste raamatukogu kasutuses. Hoone tervikuna vajab uuendamist (puudub ventilatsioon, osa ruume on veel rekonstrueerimata), Lasteaeda toitlustab kõrval asuv Eakate Kodu köök. Lasteaed on jätkuvalt väikeses kasvutrendis.

Kabli lasteaed tegutses Kabli külas 1881. aastal ehitatud hoones, mis tänu majavammile osutus 2020 aastal kasutuskõlbmatuks. Lapsed said ajutised ruumid Metsapoole koolimajas. Lapsi toitlustab Metsapoole kooli söökla. Lasteaed on uue maja ootel.

Tahkuranna Lasteaed-Algkooli lasteiaia osa tegutseb Võiste alevikus 1980. aastal rajatud hoones, kus 2017. a tehti kapitaalremont rühma ruumides ja viidi terve maja elektriküttelt maaküttele. Aasta hiljem renoveeriti maja välist reovee süsteemi ja asfalteeriti uuesti parkla. Maja vajab renoveerimist, et hoone saaks soojapidavaks ja tänapäevase ventilatsiooni. Samas hoones paiknevad veel perearst, raamatukogu. Lasteiaial on oma köök, mis toitlustab ka u 900 meetri kaugusel Tahkuranna külas paiknevat kooliosa. Kui pikka aega on laste arv olnud vahemikus 23–28, siis käesoleval õppeaastal on see langenud 22 lapseni.

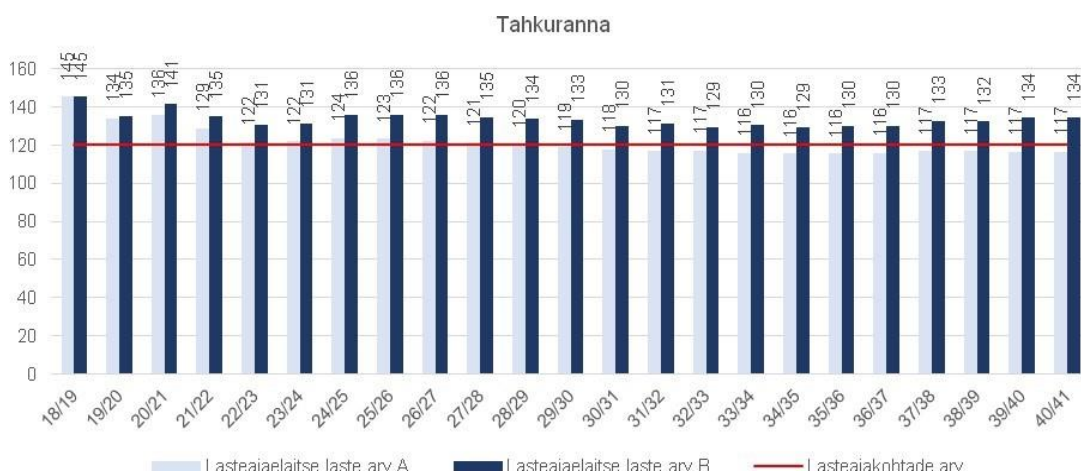
Uulu Lasteaed tegutseb Uulu küla keskusel samas hoones (rajatud 1988) vallamaja ja spordisaaliga. Hoone on heas seisukorras. Toit tuleb samas hoones asuvast koolisööklast. Laste arv on viimastel aastatel suurenenud ja 2021 avati lasteiaias kuues rühm, mis on ka täielikult täitunud.

Häädemeeste paikkonnas on lasteiaia eas laste arv rahvastikuprognnoosi väitel stabiliseerunud ja järgneval 15 aastal olulisi muutusi ette ei nähta. Lasteiaikohtade arv paikkonnas on piisav (joonis 8). Aastakeskmise sündide arv on prognoosiperioodil 15 kuni 20 last.

Joonis 8. Lasteiaia eas laste arv (vanus 1,5–6) Häädemeeste paikkonnas aastatel 2018–2040

Tahkuranna paikkonnas on lasteaia eas laste arv tulenevalt paarist mõne aasta tagusest erakordselt sündiderikkast aastast hetkel kõrgtasemel, kuid hakkab prognoosi kohaselt kahanema (joonis 9). Sisserände jätkudes kujuneb aastakesmiseks sündide arvuks prognoosiperioodil u 24 last.

Joonis 9. Lasteaia eas laste arv (vanus 1,5–6) Tahkuranna paikkonnas aastatel 2018–2040

Lähtuvalt prognoositavast rahvastikuarengust on lasteaia kohtade arv nii paikkondades kui ka vallas tervikuna piisav. Kui võtta arvesse asutuste paiknemist ja vahemaid, on juhul, kui teeninduspiirkonnad säilivad senisel kujul, vähemalt aastani 2030 kõik rühmad teenuse pakkumiseks vajalikud. Olenevalt sündide jaotumisest asustusüksuste lõikes võib siiski osutada võimalikuks Kabli lasteaia käivate laste arvu vähenemine alla 20 lapse, millisel juhul on mõistlik jätkata ühe liitrühmaga.

Hädemeeste lasteaial on laste hulga kasvu korral avada veel üks rühm praegu kasutusest väljas oleva rühmaruumi arvelt. Seejuures võiks kaaluda selle piirkonna, s.o Hädemeeste ja Kabli lasteaedade viimist ühe juhtimise alla.

Laste arvu vähenemine Tahkuranna paikkonnas koosmõjus vabade kohtade olemasoluga Tahkuranna lasteaias toob leevendust Uulu lasteaia praegusele maksimaalsele täituvusele ja annab võimaluse pakkuda lasteaia kohta kõikidele valla lastele. Samas tuleb siinkohal arvesse võtta elanike loomupärast liikumist. Uulust Pärnu suunal tööle sõitvad vanemad ei soovi tõenäoliselt „tagasisuunalist“ sõitu ette võtta ja seetõttu võiks kaaluda uue lasteaia ehitamist linnalähedasse uusarenduste piirkonda.

Otsuste tegemisel lasteaedade paiknemise suhtes tuleks kindlasti lähtuda ka vahemaade pikkusest lasteasutuse ja kodu vahel.

Tabel 7. Häädemeeste valla külade kaugus lasteaedade paiknemise järgi

	UULU	VÕISTE	HÄÄDE- MEESTE	KABLI	METSA- POOLE		UULU	VÕISTE	HÄÄDE- MEESTE	KABLI	METSA- POOLE
Reiu	5	15	31	40	53	HÄÄDEMEESTE	26	17	0	10	25
Mereküla	3	12	28	37	50	Nepste	39	29	16	19	31
UULU	0	10	26	35	48	Arumetsa	26	17	4	11	23
Laadi	4	13	29	38	51	Urissaare	37	27	14	14	25
Lepaküla	3	10	24	32	45	Jaagupi	29	19	4	6	19
Soometsa	12	18	15	24	37	Krundiküla	32	22	7	10	21
Metsaküla	8	6	22	31	44	Penu	33	23	10	5	16
Tahkuranna	7	4	20	29	42	KABLI	35	25	9	0	15
Leina	10	8	24	33	46	Majaka	38	28	14	5	10
VÕISTE	10	0	17	26	39	Uumaa	45	35	22	17	27
Piirumi	16	6	12	20	34	Massiaru	39	29	18	14	24
Võidu	14	25	13	21	34	Orajõe	43	33	16	7	8
Rannametsa	21	11	9	17	30	Treimani	46	36	21	12	5
Sooküla	19	20	8	16	30	METSAPOOLE	48	39	24	15	0
Pulgoja	24	14	2	12	27	Ikla	50	41	27	18	6
Papisilla	20	20	8	16	29						

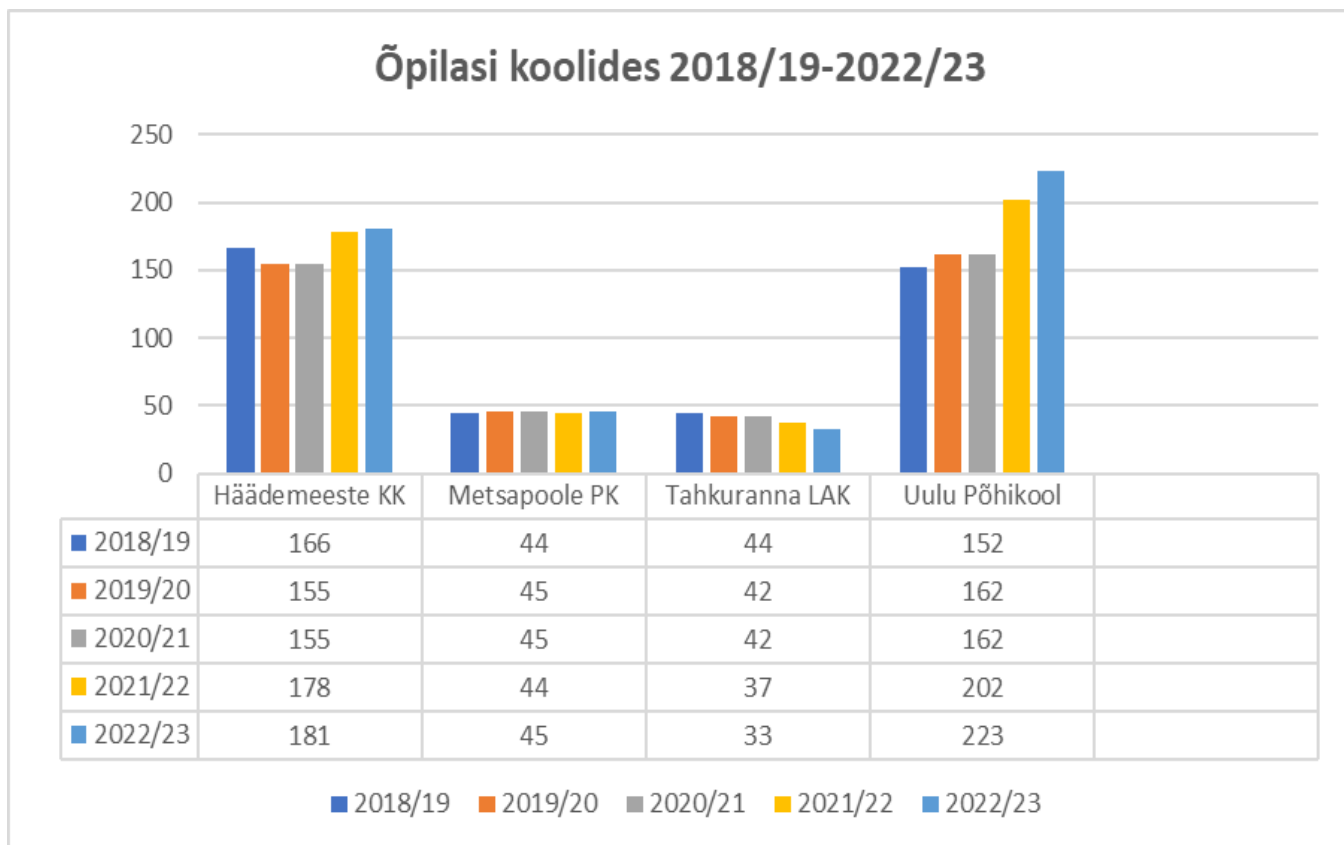
Tabel 8. Lasteaiaeliste laste arv elanike registris 2021/2022 õppeaasta (sünniaasta 2015-2019) ja 2023/2024 õppeaasta (sünniaasta 2017-2021) arvestusega ning võrdlus tänaste andmetega

			2021/2022 õa laste arv registris	Kokku	2021/2022 laste arv lasteaias	Osakaal elanike registrist	Laste arv 2023/2024 õa	
9 km	5 km	Reiu-Mereküla	31	94	82	87%	105	+12%
		UULU	32					
	4 km	Laadi-Lepaküla-Soometsa	31					
12 km	7 km	Metsaküla-Tahkuranna-Leina	13	35	28	80%	28	-20%
		VÕISTE	20					
	6 km	Piirumi	2					
22 km	15 km	Võidu - Rannametsa - Sooküla - Pulgoja - Papisilla	24	63	59	94%	62	-2%
		HÄÄDEMEESTE	22					
	7 km	Nepste - Arumetsa - Urissaare - Jaagupi - Krundiküla	17					
12 km	5	Penu	2	28	23	82%	23	-18%
		KABLI	8					
	7 km	Majaka-Uuemaa-Massiaru-Orajõe	6					
11 km	5 km	Treimani	5					
		METSAPOOLE	4					
	6 km	Ikla	3					
				220			218	-1%

1.3.2 Üldharidus

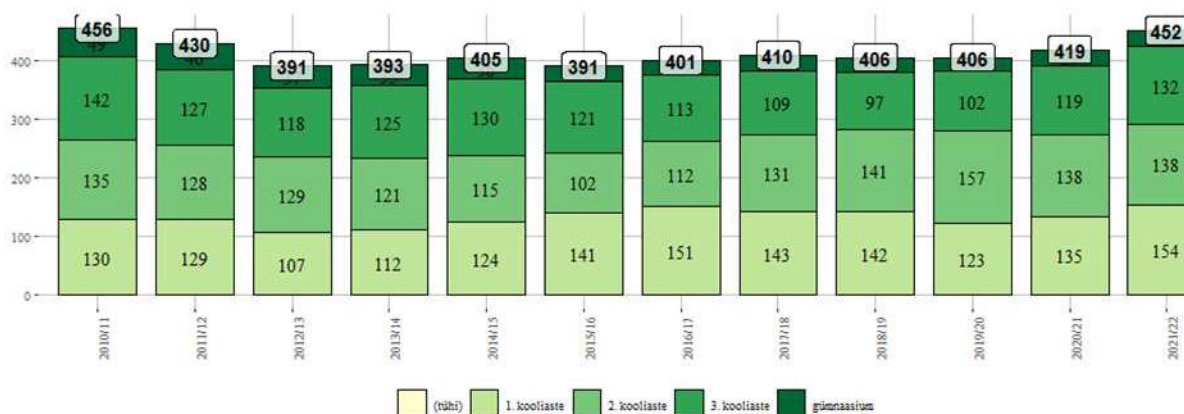
Õppeaastal 2022/2023 käib vallas põhikoolides kokku 449 õpilast ja Häädemeeste Keskkooli gümnaasiumi astmes 33 õpilast. Põhikooliastme õpilaste arv on viimase viie aastaga põhiliselt Uulu Põhikooli (71 õpilast) ja Häädemeeste KK põhikooli osa (13 õpilast) kasvu tulemusel suurenenud 76 õpilase võrra. Metsapoolse Põhikooli õpilaste arv on olnud stabiilne. Väike langustrend on Tahkuranna Lasteaed Algkooli õpilaste osas.

Tabel 9

Tabel 10

Õpilaste arvu dünaamika üldhariduses

*Kooliastmete lõikes - stasionaarne õpe, kokku - stasionaarne ja mittestasionaarne õpe

Õpilaste arv esimeses kooliastmes on viimasel kolmel aastal olnud tõusutrendis. 2020/21 ja 2021/22 on teine kooliaste olnud stabiilne, kuid võrreldes kooliaastaga 2019/20 on toimunud langus 19 õpilase võrra. Kolmas kooliaste on aga samade aastate lõikes kasvanud 30 õpilase võrra.

Tabel 11. 1-6. klassi õpilaste arv elanike registris, kooli õpilaste osakaal ning prognoositavad õpilaste arvud 2028/29 õppeaastal

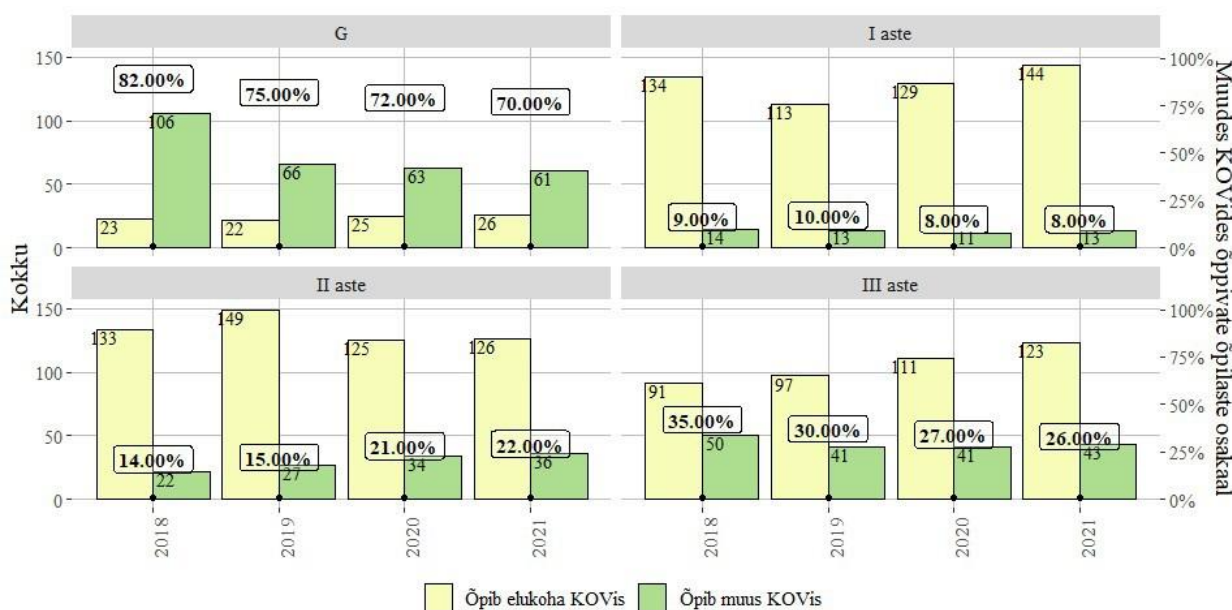
	1.-6. klass 2021/22 õa-l (s 2009 - 2014) elanike registris	Koolis 2021/22 õa-l	Osakaal elanike registrist	1.-6. klass 2028/29 õa-l (s 2016 - 2021) registris	Muutus
UULU Reiu - Mereküla - UULU - Laadi - Lepaküla - Soometsa	161	145	90%	121	-25%
VÕISTE Metsaküla - Tahkuranna - Leina - VÕISTE - Piirumi	56	34	61%	36	-36%
HÄÄDEMEESTE Võidu - Rannametsa - Sooküla - Pulgoja - Papisilla - HÄÄDEMEESTE - Nepste - Arumetsa - Urissaare - Jaagupi - Krundiküla - Penu - Kabli - Uuemaa - Massiaru	76	87	114%	93	+22%
METSAPOOLE Majaka - Orajõe - Treimani - Metsapoole - Ikla	23	26	113%	14	-39%
	316	292	92%	264	-16%

Tabel 12. 7.-9. klassi õpilaste arv elanike registris, koolide õpilaste osakaal ning prognoositavad õpilaste arvud 2028/29 õppeaastal

	7.-9. klass 2021/22 õa-l (s 2006 - 2008) elanike registris	Koolis 2021/22 õa-l	Osakaal elanike registrist	7.-9. klass 2028/29 õa-l (s 2013 - 2015) registris	Muutus
UULU Reiu - Mereküla - UULU - Laadi - Lepaküla - Soometsa - Metsaküla - Tahkuranna - Leina - VÕISTE	99	57	58%	108	+9%
HÄÄDEMEESTE Piirumi - Võidu - Rannametsa - Sooküla - Pulgoja - Papisilla - HÄÄDEMEESTE - Nepste - Arumetsa - Urissaare - Jaagupi - Krundiküla - Penu - Kabli - Uuemaa - Massiaru	60	57	95%	43	-28%
METSAPOOLE Majaka - Orajõe - Treimani - Metsapoole - Ikla	16	18	112%	12	-25%
	175	132	75%	163	-7%

Tabel 13. 10.-12. klassi õpilaste arv elanike registris, kooli õpilaste osakaal ning prognoositavad õpilaste arvud 2028/29 õppeaastal.

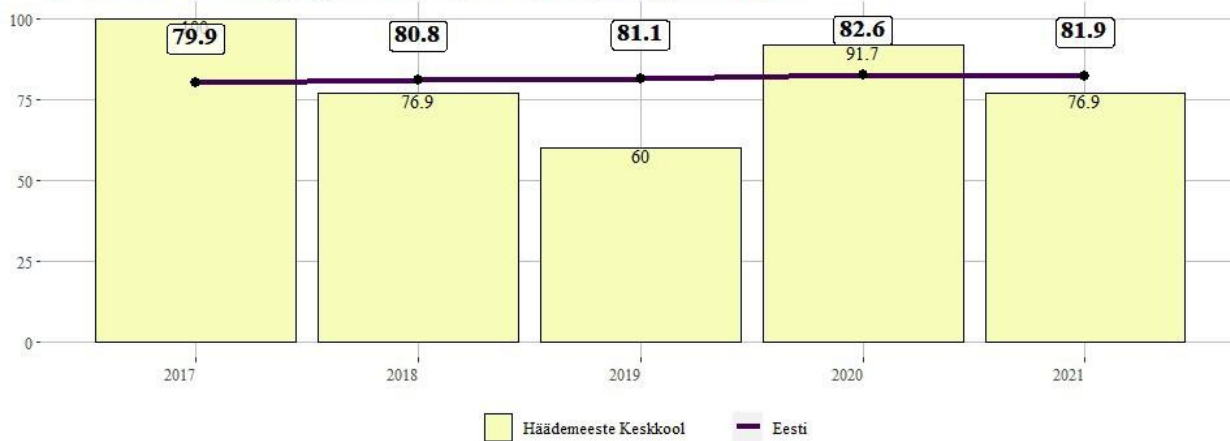
	10.-12. klass 2021/22 õa-l (s 2003 - 2005) elanike registris	Koolis 2021/22 õa-l	Osakaal elanike registrist	10.-12. klass 2037/38 õa-l (s 2019 - 2021) registris	Muutus
PÄRNU Reiu - Mereküla - UULU - Laadi - Lepaküla -	57			65	+14%
HÄÄDEMEESTE Soometsa - Metsaküla - Tahkuranna - Leina - VÕISTE - Piirumi - Võidu - Rannametsa - Sooküla - Pulgoja - Papisilla - HÄÄDEMEESTE - Nepste - Arumetsa - Urissaare - Jaagupi - Krundiküla - Penu - Kabli - Uemaa - Massiaru	83	28	34%	74	-10%
Kogu Häädemeeste vallas	140	28	20%	139	-1%

Joonis 10. Häädemeeste valla laste õppimine erinevates omavalitsustes 2017/18. - 2021/22. õppeaastal

Väljaspool valda õppijate osakaal on kõige väiksem I kooliastmes, mis näitab selgelt kodulähedase kooli vajalikkust eri piirkondades. Esimesse klassi mujale on käesoleval õppeaastal õppima asunud 7 last. Nendest tavametoodikaga kooli 5 ja Waldorfkooli 2. See arv on võrreldes eelmiste aastatega pisut tõusnud tulenevalt Uulu Põhikooli ruumipuudusest. Väljaspool õppimise osakaal tõuseb kolmandas kooliastmes, kus laps on juba võimeline ette võtma pikemat kooliteed. Kõige kõrgem osakaal on arusaadavalt gümnaasiumiastmes, kus 70% gümnaasiumiealistest õpib väljaspool valda. Suurem osa Pärnu linna gümnaasiumites. Õppeaastal 2022/23 õpib Pärnu Koidula Gümnaasiumis (riigigümnaasium) 30 Häädemeeste valla noort, Täiskasvanute Gümnaasiumis 23 noort, Sütevaka Humanitaargümnaasiumis ja Ühisgümnaasiumis kummaski 13 noort. 14 noort omandab gümnaasiumiharidust väljaspool Pärnu maakonda. Valik gümnaasiumihariduse omandamiseks tehakse enamasti lähtudes edaspidisest eriala valikust.

Gümnaasiumiastme lõpetajate osakaal (nominaalage+ 1 õppeaasta), %

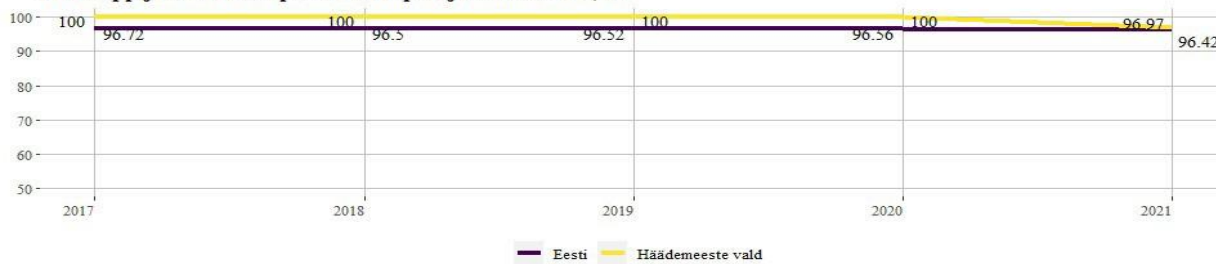
Joonis 11.

Eestis edasiõppijate osakaal gümnaasiumi lõpetanud õpilaste üldarvust, %

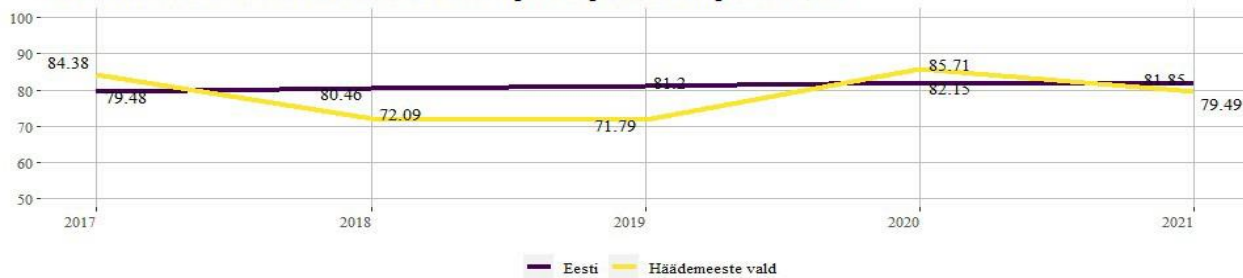
Joonis 12.

Edasiõppijate osakaal põhikooli lõpetajate üldarvust, %

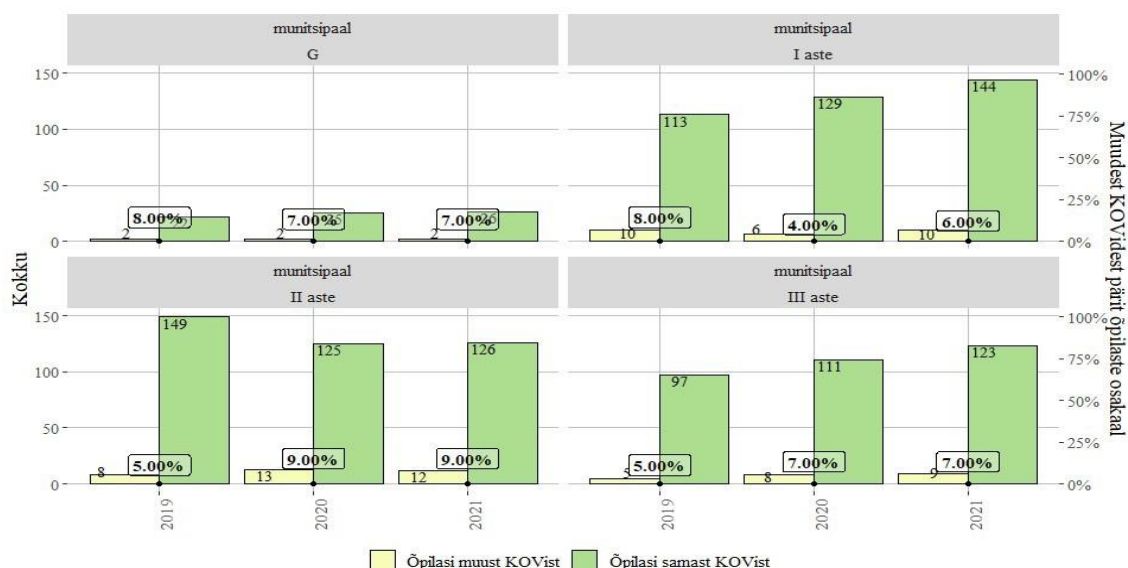

Joonis 13.

Keskhariduse omandanute osakaal 4 aastat pärast põhikooli lõpetamist, %

Joonis 14.

Joonis 15. Muudest omavalitsustest pärit õpilaste osakaal Häämeeste vallas 2017/18. - 2021/22. õppeaastal

Mujalt omavalitsusest valla koolides käivate laste arv on läbi aastate olnud stabiilne. Ühtekokku käib valla haridusasutustes 2022/23 õppeaastal 47 teise omavalitsuse last. Neist 30 Pärnu linnast ja 13 naabervallast Saarest.

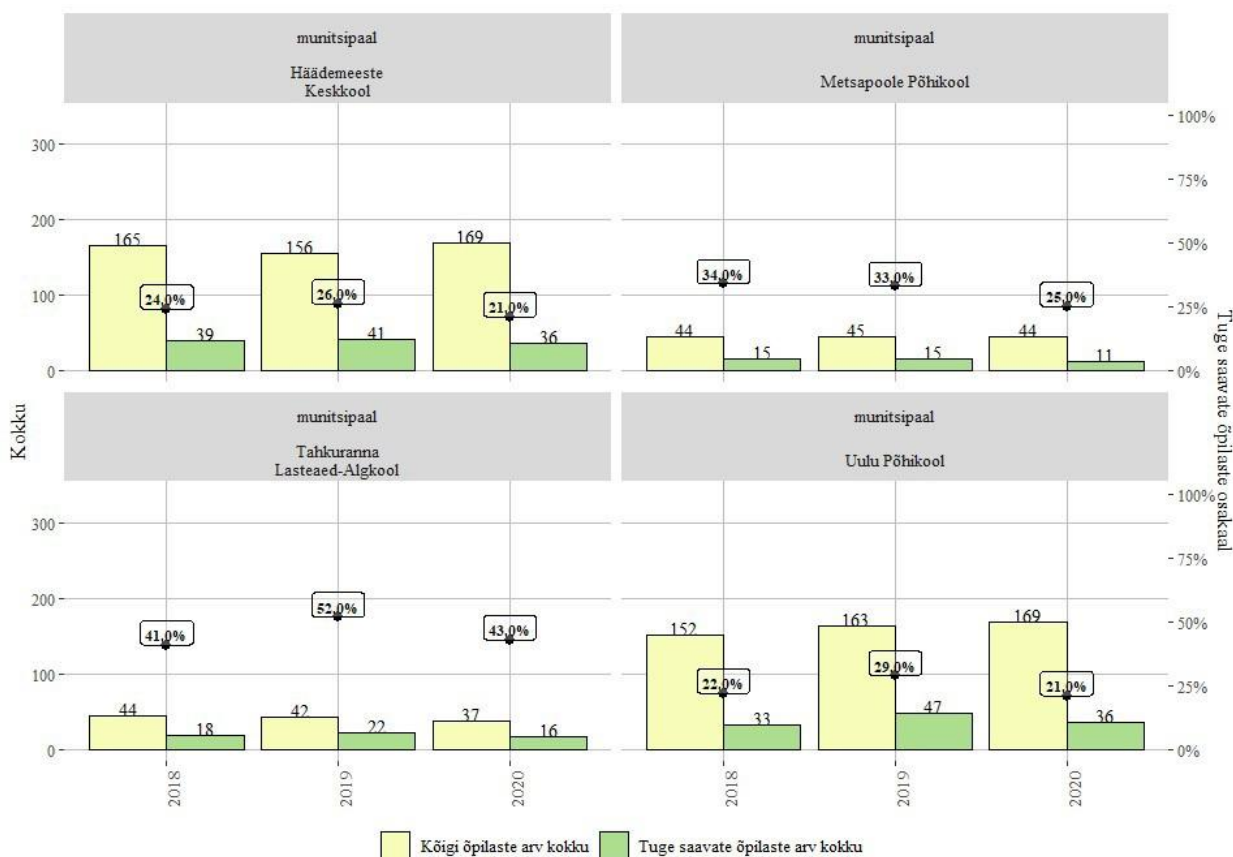
Kaasava hariduse põhimõtte kohaselt vajavad edasiarendamist tugisüsteemid haridusasutustes. Üheks läbivaks põhimõtteks vallas on seisukoht, et kõikides haridusasutustes arvestatakse lapse individuaalseid vajadusi. Seda on võimalik teha tugisüsteemide olemasolul. Täna on valla haridusasutustes töö kokku 8 täis ametikohaga tugispetsialisti, kelle koormus jaguneb asutuste vahel alljärgnevalt:

Tabel 14

Lasteasutus	tugispetsialist	Koormus	Vajadus +
Häämeeste Keskool	Logopeed/eripedagoog	1/4	0,5 logopeed
	abiõpetaja	1,75	
	sotsiaalpedagoog	1,0	
	LÖK (lihtsustatud õppekava) õpetaja	0,5	
	psühholoog	Ostetakse teenust	0,25 psühholoogi 1x nädalas
Häämeeste Lasteaed	Logopeed/eripedagoog	1/4	0,5 logopeed
Tahkuranna LAK	Logopeed	0,5	0,5 logopeed/eripedagoog
	e-psühholoog	Ostetakse teenust	
Uulu Põhikool	logopeed	0,5	0,5 logopeed/eripedagoog
	psühholoog	1,0	
	väikeklassi õpetaja	1,0	
	abiõpetaja	1,0	
Uulu Lasteaed	Logopeed/eripedagoog	0,5	0,5 logopeed
Metsapoole Põhikool	Logopeed/eripedagoog	1/4	0,25 logopeed
	psühholoog	Ostetakse teenust	
			0,5 LÖK õpetaja
Kabli Lasteaed	Logopeed/eripedagoog	1/4	0,25 logopeed

Tabeli viimane veerg näitab lisavajadust tugispetsialistide järele. Täna töötavad tugispetsialistid ei suuda rahuldada vajadust ning töötavad väga suure koormusega. On vaja lahendada psühholoogi vajadus enamikes lasteasutustes.

Järgnev joonis 16 näitab tuge saavate õpilaste osakaalu, kuid varajaseks märkamiseks on see osakaal väike.

Joonis16. Tuge saavate õpilaste osakaal koolide lõikes

Häädemeeste Keskkooli hoone on rajatud 1964. aastal ning mahutab 250 õpilast. Viimase suurema uuenduskuuri on hoone läbinud 2005. a. ning klassiruumid on korras. Vana võimla on küttes, kuid kasutusest väljas. Koolil puudub aula. 2022 valmib renoveerimise projekt, mis hõlmab hoone energiatõhusaks muutmist, ventilatsioonisüsteemi parandamist, aula rajamist. 2004. aastal valmis kooli juurde uus spordihoone. Uuendamist vajab kooli staadion. Ligikaudu 65% õpilastest sõidab kooli ühistranspordiga, ülejäänud õpilased kasutavad isiklikku transporti või käivad koolis jalgsi.

Metsapoolse Põhikool on Pärnumaa lõunapoolsem kool, mis tegutseb kahes hoones (kokku normatiivse kohtade arvuga 200). Koolil on 170-aastased hariduse andmise traditsioonid. Täna kasutuses olev vana õppehoone on 90 aastat vana, kuid on tänu hoolitsusele heas seisukorras. Uus õppehoone koos söökla ja spordisaaliga valmis 2012. aastal. Õpilaste arv klassides jääb 2 ja 8 vahele, mistõttu on koolis liitklassid.

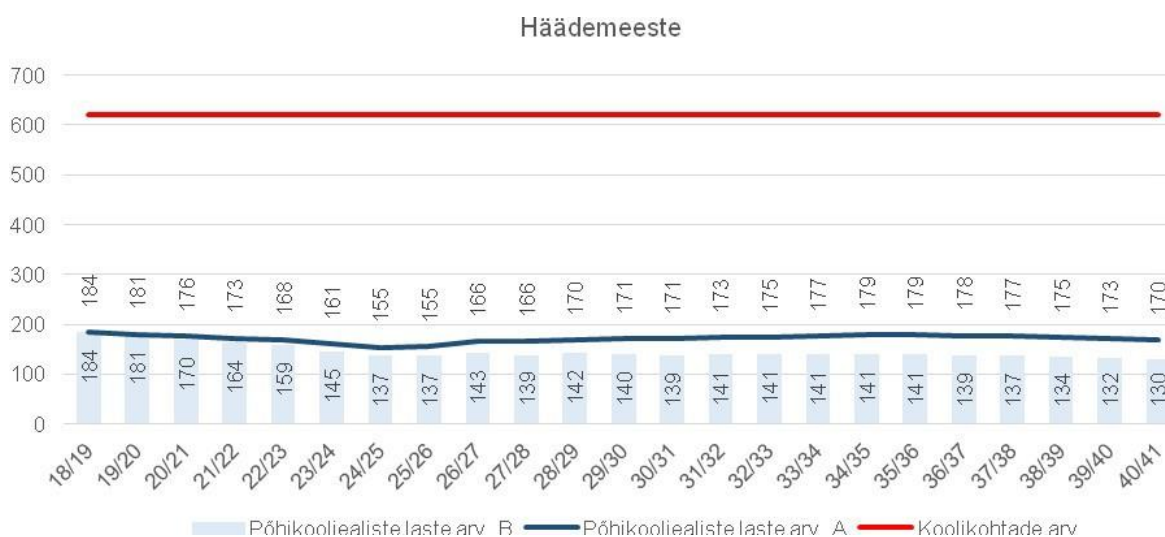
Tahkuranna Lasteaed-Algkooli vana osa ehitati 1895. aastal, juurdeehitus valmis 1961. 2002 läbis kool põhjalikuma renoveerimise, kuid projekti ei teostatud täies mahus. Kokku on ruumi 53-le õpilasele. Hoone on pigem heas seisukorras. Olemas on väike staadion ja spordisaal/aula. Toit tuuakse Võiste alevikus asuvast lasteaiast. Kool on 6-klassiline. Õpilaste arv klassides on vahemikus 4 kuni 11, mistõttu on koolis liitklassid.

Uulu Põhikool on 1969. aastal rajatud 200-le õpilasele. Lisaks toimub õppetöö 1919. aastal ehitatud vanas koolimajas (tehnoloogiaklass) ja Uulu Kultuuri-ja

Spordikeskuses (kehaline kasvatus). Majale on ehitatud juurdeehitused aastatel 2005 ning 2020. Täna Uulu Põhikool mahutab ühe paralleelklassi jagu õpilasi. Kuna klassiruumid on normsuurustest väiksemad, siis mahub ühte klassi 22 õpilast. Viimastel aastatel on olude sunnil koolis loodud 3 paralleelklassi, kuid sellest tulenev ruumipuudus on muutnud kooli igapäevase toimimise keerulisemaks (aineklassid on kasutusel ka spetsialistide kabinetidena). Seega on vaja leida lahendus Uulu Põhikooli ruumipuudusele. Söömas käiakse hoonest mõnisada meetrit eemal asuvas valla keskushoones.

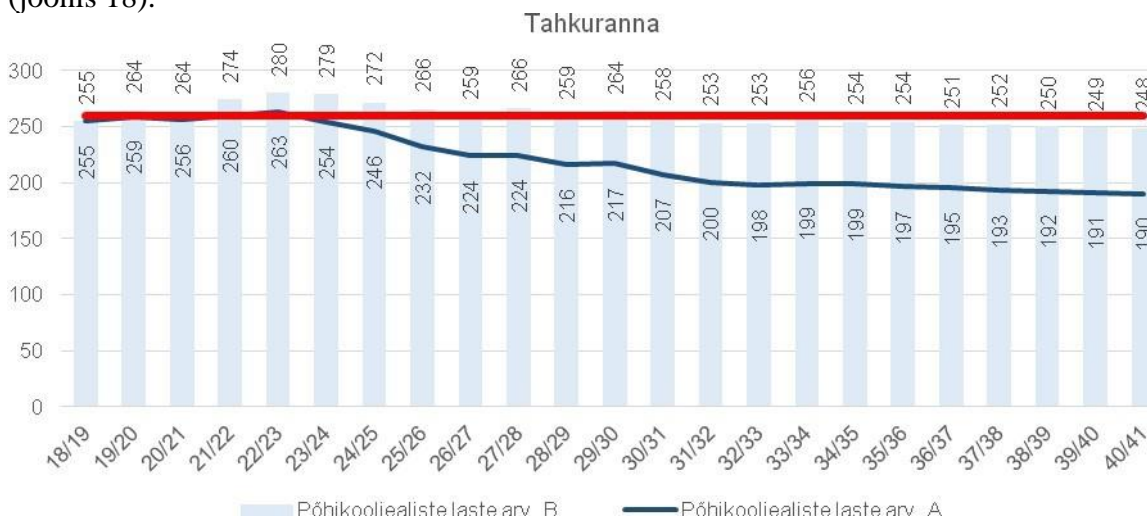
Kooli täituvuse suurenemise üheks oluliseks põhjuseks võib pidada puhaste gümnaasiumite loomist Pärnu linna, mille järgselt ei ole enam Pärnu koolide õpilastel gümnaasiumiastmesse minnes eelist, s.o lapsi ei viida enam iga hinna eest Pärnusse kooli. Samuti kogukonna usalduse tõus kodulähedase kooli vastu.

Rahvastiku prognoosi kohaselt jätkab Häädemeeste paikkonnas põhikooli eas laste arv aastani 2025 kahanemist, vähenemine jääb vahemikku 16-26% ehk u 30–50 lapse võrra. Koolikohtade arv paikkonnas on selline, mis võimaldab ka uut elanikel hakata koheselt kasutama haridusteenust (joonis 17). Arvestades, et aastakeskmise sündide arv on prognoosiperioodil 15–20 last, siis lapsi jagub tulevikus vähem kui ühe täis klassikomplekti jaoks.

Joonis 17. Põhikooli eas laste arv (vanus 7–15) Häädemeeste paikkonnas aastatel 2018–2040

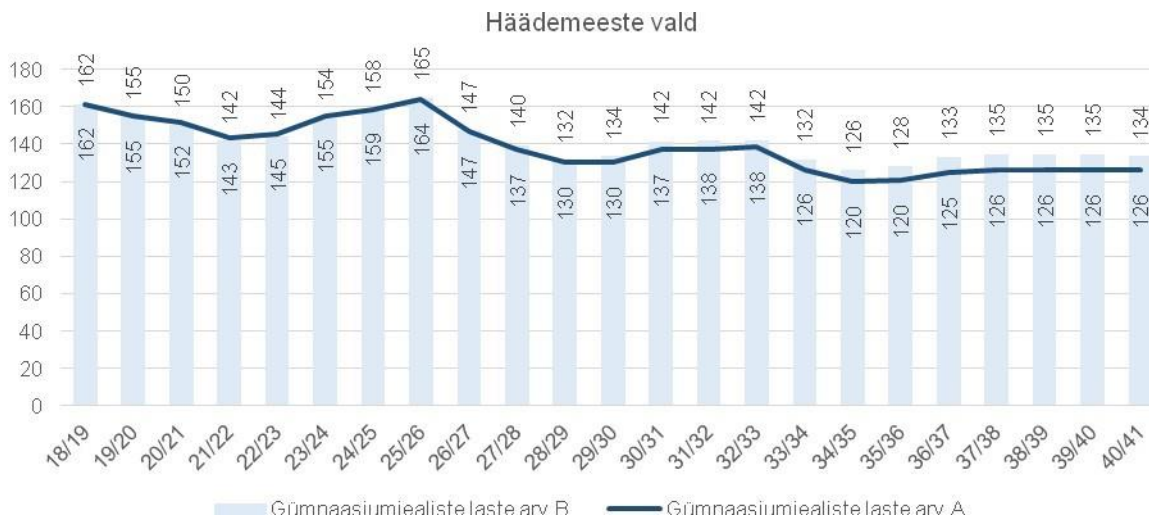
Tahkuranna paikkonnas võib jätkuva sisserände korral põhikoolieas laste arv järgnevatel aastatel veel mõnevõrra suureneda, kuid stabiliseerub aastast 2025 u 250 lapse tasemel. Ilma sisserändeta algab 2024. a langus, misjärel toimub peale 2030. aastat stabiliseerumine u 190 lapse tasemel (joonis 18).

Joonis 18. Põhikooli eas laste arv (vanus 7–15) Tahkuranna paikkonnas aastatel 2018–2040

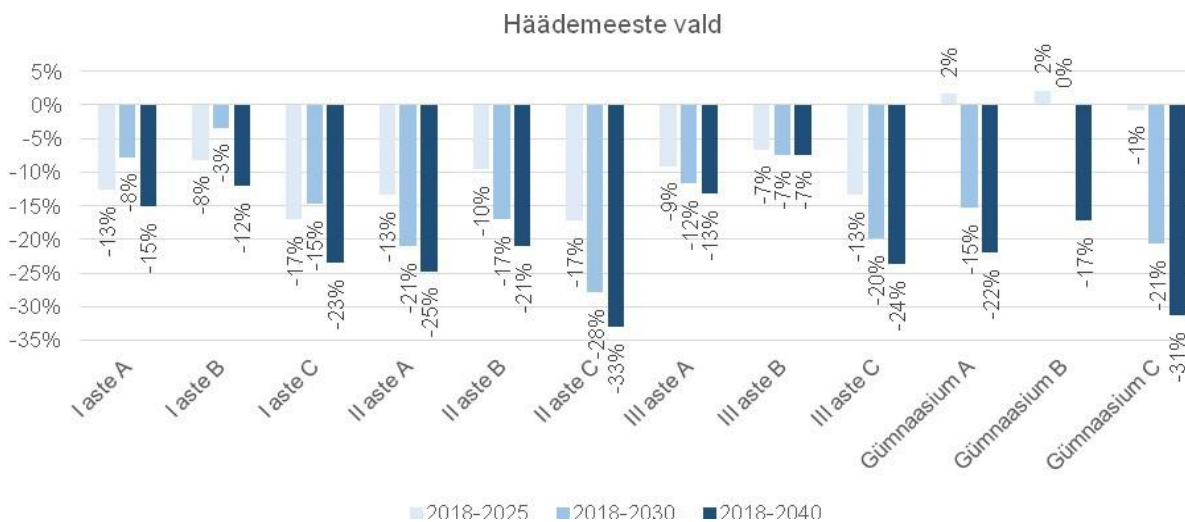
Aasta keskmiseks sündide arvuks kujuneb sisserändeta 21 last, rände toel võib aastase vanusrühma suurus vanemates klassides küündida 30 lapseni. Ehk eeldatavalt kujuneb aastakäigu suuruseks paikkonnas üks täis klassikomplekt.

Gümnaasiumieas (16–18 eluaastat) laste arv vallas on lähiaastate kõikum, kuid peale 2025 aastat võib prognoosi kohaselt toimuda kahanemine (joonis 19). Seejuures tuleb märkida kui Tahkuranna paikkonnas jääb laste arv aastani 2030 stabiilseks, siis Häädemeeste paikkonnas leiab aset 24–37% kahanemine (15–25 last).

Joonis 19. Gümnaasiumieas laste arv (vanus 16–18) Häädemeeste vallas aastatel 2018–2040

Sõltuvalt eelkõige tuleviku rändekäitumisest, on võimalikud erinevused õpilaste arvu muutuses suured, kuid tõenäoliselt väheneb laste arv kõigis kooliastmetes (joonis 20).

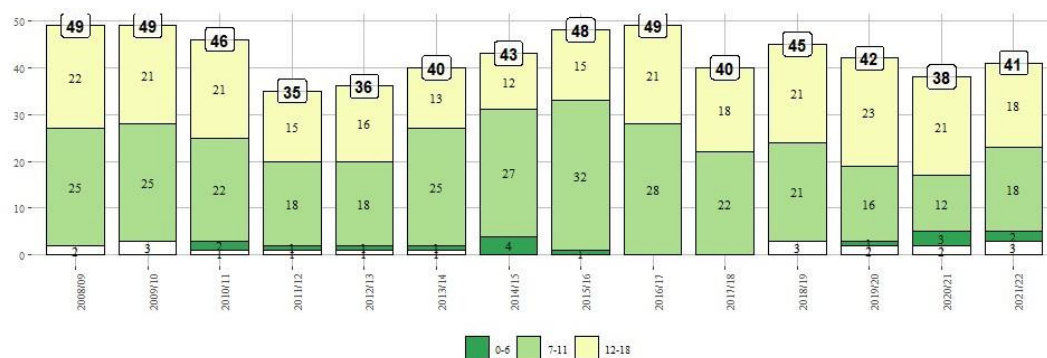

Joonis 20. Laste arvu muutus kooliastmetes Häädemeeste vallas aastatel 2018–2040

Kokkuvõtvalt on koolikohtade arv tuleviku vajadusi silmas pidades vallas tervikuna piisav, kuid ca 5 aastat võib Uulu Põhikooli õpilaste arv olla väikeses kasvutrendis.

1.3.3 Huviharidus, huvitegevus ja noorsootöö

Häädemeeste Muusikakool on valla ainuke huvikool, mis pakub õpet seitsmel õppekaval (viul, klaver, näppepillid, saksofon, klarnet, kitarr, akordion) 8 õpetaja käe all. 2022/2023 õppeaastal õpib koolis 37 õpilast, neist 35 Häädemeeste vallast ja ka paikkonnast. Muusikaõpet pakutakse ka täiskasvanutele. 2022. a tähistab kool oma kolmekümnendat tegutsemisaastat. Populaarsemad erialad on näppepillid, klaver ja viul. Erialade valikul on lähtunud kohalike õpilaste huvidest ning traditsioonidest. Muusikakooli omanäoline hoone on põhjalikult renoveeritud. Muusikakooli kulud katab vald oma eelarvest ja vanemate osalustasust. Väiksemaid toetusi on saadud projektide elluviimisega, mida on peamiselt kasutatud uute pillide soetamiseks.

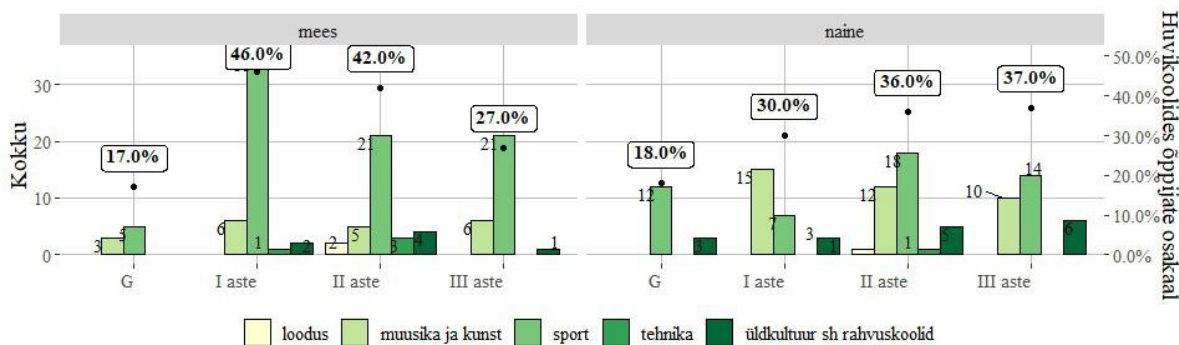

Joonis 21. Õppureid Häädemeeste Muusikakoolis vanuse lõikes

Koolides on täis- või osajaga huvijuhid, kes korraldavad huviringide tööd, teevad tööd õpilasesindustega, koordineerivad noorte osalust erinevates noorteorganisatsioonides ja klubides, organiseerivad nii traditsioonilisi üritusi, kui pakuvad uusi võimalusi õpilastele oma loovust väljendada, organiseerivad väljasõite ja õppereise, tegelevad kodanikuhariduse taseme tõstmisega, otsivad noortele väljundeid väljaspool oma kooli jne.

Häädemeeste Keskkoolis tegutseb 2022/2023 õppeaastal 14 huviringi, Metsapoole Põhikoolis 15, Tahkuranna Lasteaed-Algkoolis 7 ja Uulu Põhikoolis 9. Oluline roll on siinkohal riigieelarvest eraldatud noorte süsteemse ning juhendatud huvihariduse ja -tegevuse kättesaadavuse ning mitmekesisuse parandamiseks ettenähtud toetusel. Paraku on see toetus olnud viimastel aastatel langustrendis.

Pärnu linna lähendust kasutavad eelkõige Tahkuranna piirkonna lapsed, kes osalevad õppetegevuses sealsetes huviharidust pakkuvates koolides ja ühingutes. 2021/2022 õppeaastal käis väljaspool omavalitsust 43-s erinevas huviharidust pakkivas asutuses 175 Häädemeeste valla last kokku 203-l õppekaval. Kõige suurem osakaal on muusika ja kunsti erialadel, sellele järgneb sport. (joonis 21). Pärnu linna munitsipaalhuvikoolidest on meie laste osavõtt kõige suurem Pärnu Spordikoolis (28), sellele järgnevad muusikakool (16) ja kunstide maja (13).

Joonis 21. Huvikoolis õppivad Häädemeeste vallas elavad üldhariduskoolide õpilased 2021/22. õppeaastal

Noorsootöö

Noorte sobitumine keskkonda on ühiskonna jätkusuutlikkuse üks võtmeküsimusi. Noori vanuses 7-26 oli vallas seisuga 01.01.2022 1117 ehk 22,40 % valla rahvastikust. See on kõige eriliimelisem vanusegrupp. Nende arenguks tuleb teha väga kaalukaid otsuseid lühikese aja jooksul.

Uued osalusvormid ja harjumused, mitteosalejate arvamus teadasaamine, tõrjutute kaasamine, sotsiaalsete pädevuste omandamine, aktiivse ja loova hoiaku kujundamine ja ande toetamine on väga keerukas ja kulusid nõudev protsess.

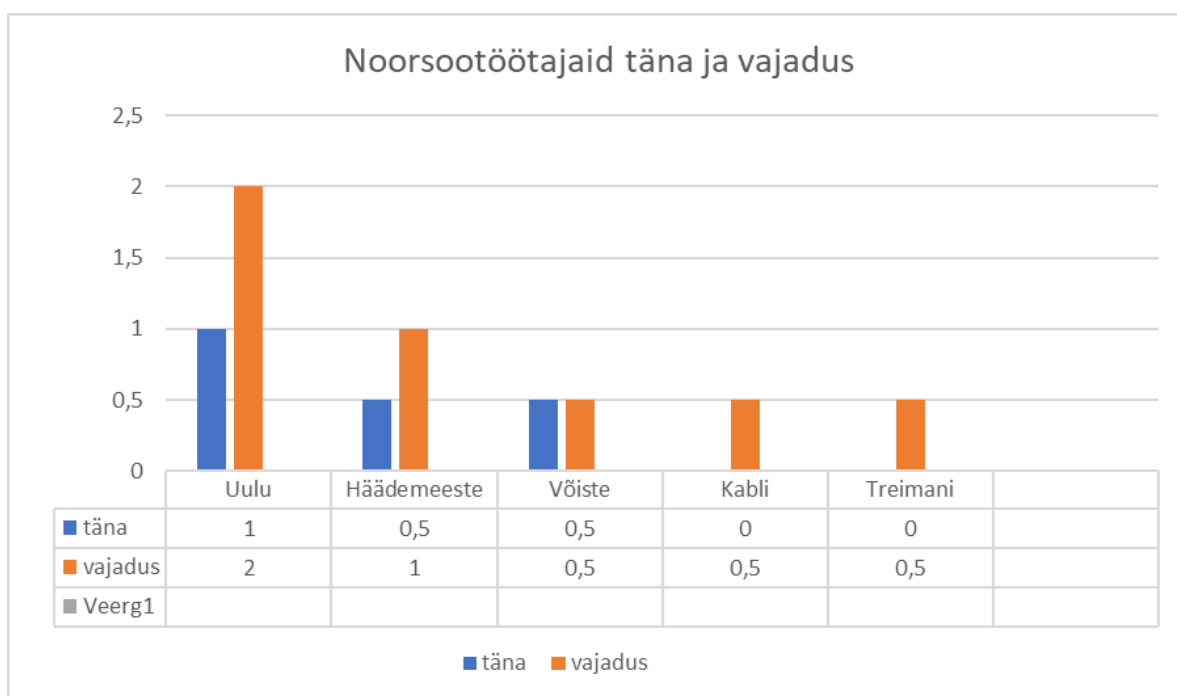
Uulu Kultuuri- ja Spordikeskuse hoones on Tahkuranna Avatud Noortekeskus ning Võistes asub külakeskuses Tahku Tare Võiste noortetuba. Lisandunud on Häädemeeste Huvikeskuse juures tegutsev Häädemeeste noortetuba. Samuti teevad võimaluste piires noorsootööd kultuuriasutused, tegutsevad noortebändid, noorte isetegevus- ja huviringid.

Huvihariduse ja noorsootöö tugevusteks võib lugeda, et koolides on aktiivsed huvijuhid. Vallas on sobivaid ruume noorsootegevuse tarvis. Koolide juures on nüüdisaegsed spordisaalid, mille kasutamine väljaspool koolitööd võiks olla veelgi tihedam. Võimaluste mitmekesistamiseks vajadus noori inspireerivate treenerite järele. Rohkem tegevuslaagreid koolivaheaegadel. Arendamist vajab noorte infosüsteem (eriti 20-26 aastastele suunatud). Senisest enam on vaja uuringuid ja analüüse, regulaarset tagasisidet noortelt endalt. Rohkem tuleks rõhku panna ennetustööle kaasates ennetusse ka noore perekonna. Huvihariduse ja noorsootöö seotus ettevõtlusega võiks olla suurem. Häädemeeste Seltsimajas tegutsevas noortetoas on vajalik suurendada osaaajalise noorsootöötaja ametikohta, et vastata piirkonna noorte vajadustele ning käivitada noortetoad Treimanis ja Kablis. Laiendada tuleb noorte võimalusi, nt toetada õpilasfirma(de) asutamist

Huvihariduse ja noorsootöö lahendamist vajavad kitsaskohad:

- Huvihariduse integreerimine üldharidusega;
- Noorsootöö valdkonna struktuuri ümberkorraldamine;
- Kaasaegsete ja uuenduslike meetodite kasutamine noorsootöös (mobiilne noorsootöö);
- Noorte riskikäitumise ennetamiseks toimiva koostöövõrgustiku loomine, kes tegeleks süsteemselt riskikäitumise ennetamisega.

Tabel 15. Noorsootöötajaid 2022 ja vajadus

1.4 Haridusasutuste majandamine

Häädemeeste vallas on majandada enam kui 12 000 m² haridusasutuste pinda (tabel 16). Sealhulgas ligi 3 700 m² on spordisaalid, mis on osalt ka avalikus kasutuses. Arvestatud ei ole Uulu KSK saali, mida Uulu kool ja Uulu Lasteaed kasutavad. Energiatõhususelt on pisut paremas seisukorras koolide hooned.

Tabel 16. Haridusasutuste ruuminäitajad ja energiakulu enne 2022 energia hinna tõusu ja pärast

Asutus	Ehitamise aasta	Netopind m ²	Spordipind m ²	Energiakulu eurot/m ² enne	Energiakulu eurot/m ² pärast
Häädemeeste Lasteaed (ilma raamatukoguta)	1982	1 153		17,3	27,5
Kabli Lasteaed (Metsapoolel)	1881	272,1			15,3
Tahkuranna L-K lasteaed	1980	594		12,7	20,9
Uulu Lasteaed	1988	1781,7		13,4	20,3
Lasteaiad		3800,8	0	17,3	21
Häädemeeste Keskkool	1964	1 819	2 266	13,1	14,4
Metsapoolle Põhikool (ilma Kabli Lasteaiata)	1932 / 2012	415	1 297	8,9	15,3
Tahkuranna L-K kool	1895 / 1961	559	100	12,9	29,3
Uulu Põhikool	1969	2015,6		13,2	20,9
Koolid		4808,6	3 663	12,1	20
Häädemeeste Muusikakool		350		13,2	15,6

Asutuste täituvuses suhtena normatiivsesse kohtade arvu on suured erinevused (tabel 17). Lasteaedade keskmine täituvus on 80%, madalaim on see Tahkuranna LAK lasteaias., kõrgeim Uulus. Ühe õppeaasta jooksul on langenud Tahkuranna LAK lasteaias laste arv 6 lapse võrra. Uulu PK täituvus on juba täna 117%, mis viitab ruumipuudusele. Häädemeeste Keskkoolis on see 74% ja Metsapoolle Põhikoolis kõigest 22,5%.

Tabel 17. Haridusasutuste ruuminäitajad ja täituvus õppeaastal 2022/2023

Asutus	Normatiivne kohtade arv	Laste arv 2022/23	Täituvus %	Pinna suurus lapse kohta m ²
Häädemeeste Lasteaed	74	69	93,2	16,7
Tahkuranna LAK lasteaed	40	22	55	27
Uulu Lasteaed	100	97	97	18,4
Kabli Lasteaed Tänapäev oludes	28	21	75	13,1
Lasteaiad	256	209	80	18,8
Häädemeeste Keskkool	250	185	74	22,1 /9,83
Metsapoolle Põhikool	200	45	22,5	38 /9,2
Tahkuranna LAK	53	32	60,4	20,6 /17,5
Uulu Põhikool	189	221	117	9,1
Koolid		483	68,5	11,4 (ilma spordisaalideta)

Koos spordisaaliga/ilma spordisaalita

Hariduskulud 2022. aasta vallaelarves oli u 4,6 miljonit eurot (ilma investeringuteta) ehk 53,5% põhitegevuse kuludest. Sealhulgas moodustab alusharidus 1,4 miljonit, üldharidus 2,6 miljonit, Häädemeeste Muusikakool 0,2 miljonit, huviharidusele ja huvitegevusele kulus samuti 0,2 miljonit, mis sisaldab ka väljaspool valda asuvates huvialakoolides. Koolitoidule kulus 0,2 miljonit.

Tulu riigieelarvest on riigipoolne toetus õpetajate ja koolijuhtide personali- ja koolituskulude, õppevahendite ja koolitoidu kulude katteks, mis 2022 aastal oli kogumahus 1,4 miljonit eurot. Sellest kulub õpetajate töötasudeks ca 1,3 miljonit eurot. Haridusasutuste majandustegevusest (lasteaia toiduraha, tasuline toitlustamine koolis, nt pikapäevarühm) ja teistelt omavalitsustelt koolituskulude katteks laekus vallale 283 tuhat eurot.

Arvestuslikud kohatasud lasteaedades on aastate lõikes tõusnud tänu töötajate palga seotusega õpetaja palka ning tegevuskeskkondade parendamisega.

Tabel 18. Kooli -ja lasteaikakulude arvestuslik maksumus

	2021	2022	2023
Häädemeeste Keskkool	1999/167	2158/180	2664/222
Uulu Põhikool	1420/118	1570/131	2064/172
Metsapoole Põhikool	4421/352	5064/422	5880/490
Tahkuranna Lasteaed Algkool	3857/321 (kool)	4898/408	6180/515
Tahkuranna Lasteaed Algkool	4702/392 (lasteaed)	5541/462	8508/709
Kabli Lasteaed	5793/483	8768/564	8184/682
Häädemeeste Lasteaed	4166/347	5212/434	5544/462
Uulu Lasteaed	5281/440	6029/502	5820/485
Häädemeeste Muusikakool	3422/382	3628/403	5085/565

Aastas/ õpilase kohta kuus

Lapsevanema poolt kaetava osa määraks lapse kohta valla koolieelsetes lasteasutuses on 5 % Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud töötasu alammäärast (teise ja enama lapse puhul 4%) ning kui perest käib lasteasutuses korraga 3 last, on pere tasust vabastatud. 2023. aastal on lapsevanema kaetav osa 36,25 eurot kuus. See on oluliselt soodsam kui Pärnu linnas

Tabel 19. Töökohad ja personalikulu lasteaedades 2022 aastal

	Häädemeeste Lasteaed	Kabli Lasteaed	Tahkuranna Lasteaed- Algkool	Uulu Lasteaed	Kokku
Töökohade arv	17,8	7,75	9,64	24	59,19
sh õpetamine	9,15	4,25	4,5	13,5	31,4
Personalikulu rühma kohta	73230	74347	77863	78197	keskmine 75909
Personalikulu lapse kohta	4965	6465	5562	5722	Keskmine 5678
Laste arv	59	23	28	82	192
Rühmade arv	4	2	2	6	14

Koolides oli 2022 aastal töökohti kokku 91,4, sellest moodustab õpetajate koormus 47,35 kohta. Neist põhikoolis 43,65 ja keskkoolis 3,70.

Tabel 20. Töökohad ja personalikulu üldhariduskoolides 2022 aastal

	Hääde-meeste Keskkool	Metsapoole Põhikool	Tahkuranna Lasteaed-Algkool	Uulu Põhikool	Kokku
Töökohtade arv	33,02	15,16	9,53	33,69	91,4
<i>sh õpetajad</i>	16,83	7,3	5,03	18,19	47,35
<i>sh tugitegevused</i>	3,1	0	0,5	3,6	7,2
<i>sh muu personal</i>	13,09	7,86	4,0	11,9	36,85
Personalikulu õpilase kohta	4452	7014	6585	4011	Keskmine 4665
Õpilaste arv	172	44	34	202	452

Tulenevalt õpetajate töötasu riikliku miinimumi suurendamisest ja õpilaste jagunemisest koolide vahel ebaühtlaselt, katab riigipoolne toetus järjest väiksemat osa valla kuludest üldhariduskoolide pidamisel. Riigi toetus katab vaid õpetajate palgad, kuid koolijuhtide ja tugispetsialistide palgad on omavalitsuse kanda. Alates 2017. aastast ei kata riigieelarveline Riik eraldab haridustoetust kohalikule omavalitsusele. Valla ülesanne luua optimaalne koolivõrk, mis tagaks tasakaalu koolide suuruse ja koduläheduse vahel.

1.5 Kitsaskohad

Häädemeeste valla haridusvaldkonna peamised kitsaskohad on tihedalt seotud rahvastikuarengute ja ruumilise eripäraga. Rahvastikuprognosist nähtub, et seniste protsesside jätkudes väheneb tulevikus mõnevõrra lasteaiaaeglaste ja märkimisväärselt kooliealiste laste arv. See toob kaasa vajaduse haridusvõrgu optimeerimiseks, kuna kohad jäävad täitmata ja teenuse ühikukulud kahaneva tööealise elanikkonna ja maksutulu ning suureneva sotsiaalteenuste surve tingimustes kasvavad. Teisest küljest tingivad valla kuju ja pikad vahemaad olukorra, kus lasteaedade ja koolide säilitamine olemasolevatel kohtadel on elanikkonnale teenuse kättesaadavust arvestades oluliselt mugavam.

Lahendamist vajavad küsimused on järgmised:

- Uulu Põhikoolis valitseb endiselt ruumikitsikus, samuti ei vasta hoone enam tänapäevasele õpikäsitlusele. Teisalt näitab prognoos õpilaste arvu kahanemist alates 2024. aastast. Uulu Põhikooli ruumipuudus lahendatakse olemasolevate hoonete baasil.
- Häädemeeste Keskkooli gümnaasiumi osa kestlikuks muutmiseks jätkata võimaluste otsimist koostöös teiste maagümnaasiumitega ning korraldada valikainete õpe Pärnu Kolledži baasil. Samuti tasub kaalumist e-õppe korraldamine gümnaasiumi astmes.
- Õpilaste arvu kahanemine mõjutab otseselt ka Metsapoolse Põhikooli, kus juba praegu on liitklassid. Hooned on heas seisukorras ja vana maja kasutus tuleb optimeerida.
- Jätkata tuleks Häädemeeste lasteaia renoveerimist (ühe kasutuses oleva rühma ruumid ning ventilatsioon) võimalusel sisustada laste tarvis väike õppekööki. Ehitada uus piirdeaed. Kaaluda, kas liita Kabli ja Häädemeeste Lasteaed (kahe eraldi seisva majaga) ühe juhtimise all olevaks üheks asutuseks või jätkata ühe juhtimise all oleva kahe eraldi asutusena.
- Kvalifitseeritud õpetajate palkamiseks ning olemasolevate hoidmiseks vajadusel suurendades rahastust valla eelarvest.
- Kuigi valla haridusasutustes töötavad kvalifitseeritud töötajad, on pedagoogide keskmisest vanusest lähtuvalt probleemiks järelkasv ehk just noorte õpetajate osakaalu vähesus. Eriti linnapiirkonnast kaugemal asetsevad, asutused peavad tegelema personali leidmise ja väljakoolitamisega. Võimalusel on soovitatav pakkuda lisaks põhipalgale motivatsioonipaketti (korter, palgalisa vms).
- Tugiteenuste osas püüavad koolid tagada vähemalt minimaalse vajaduse katmise. Peale Uulu kooli tunnevad vajadust koolipsühholoogi teenuse järele kõik ülejäänud haridusasutused. Kõik haridusasutused on minimaalses mahus kaetud logopeedi teenusega, kuid vajadus kasvab iga aastaga. Tugiteenuste osas tuntakse puudust veel eripedagoogist ja sotsiaalpedagoogist (tabel 14). Üha suurenev vajadus digioskuste õpetamiseks kui digikultuuri integreerimiseks igapäevasesse õppesse toob kaasa vajaduse haridustehnoloogi järele.

2. Strateegia

Häädemeeste valla hariduse arengukava strateegia koosneb neljast osast: visioon, läbivad põhimõtted, valdkondlikud eesmärgid ning kava seire ja uuendamine. Visioon 2030 ja valdkondlikud eesmärgid on sõnastatud soovitud seisundi kirjeldusena. Eraldi on kirjeldatud arengukava seiret ja uuendamist. Eesmärkideni viivad investeeringud ja tegevused on välja toodud eraldi lisana (vt lisa 1).

2.1 Visioon 2030

Häädemeeste vallast saab iga laps ja noor kvaliteetse eluks vajaliku ettevalmistuse. Siin töötavad motiveeritud oma tööd südamega tegevad õpetajad ja tugispetsialistid. Õpikeskkond on turvaline ja vastab igas haridusasutuses tänapäevasele käsitlusele. Haridusvõrk võtab arvesse kohalike elanike vajadusi.

2.2 Läbivad põhimõtted

Läbivad põhimõtted on:

- Koostöö – kõikide haridusvaldkonna osapoolte (pered, hoolekogud, lasteaiad, koolid, noortekeskus, huvikool, omavalitsus jt) vahel toimib süsteemne koostöö. Õppeprotsessides kasutatakse koostöist õpiprintsiipi.
- Individuaalsus – kõikides haridusasutustes arvestatakse lapse ja noore individuaalseid vajadusi. Õppeprotsessides kasutatakse ennastjuhtivad õpiprintsiipi – õppija vastutab oma õpingute ja arengu eest, seab eesmärgid ning otsib lahendusi.
- Ettevõtlikkus – igas lapses ja noores kujundatakse avatud ja seoseid loovat hoiakut, vormides neid elukestvateks õppijateks.
- Otstarbekus – olemasolev haridustaristu pind on kasutatud mõistlikult, üheski asutuses pole lapse kohta liiga palju või vähe ruutmeetreid.

2.3 Eesmärgid

2.3.1 Haridusvõrgu ülesed eesmärgid

- E1.** Alus-, põhi- ja keskhariduses töötavad kvalifitseeritud ja motiveeritud õpetajad.
- E2.** Õpi- ja kasvukeskkond on igas asutuses kaasaegsele õpikäsitlusele vastav, lapsesõbralik, turvaline ning tema arengut igakülgsest toetav.
- E3.** Meie haridusasutustes saavad lapsed individuaalsete vajaduste kohaseid tugiteenuseid.
- E4.** Haridusasutused teevad omavahelist koostööd, tagades laste sujuv liikumine lasteaiast kooli ja kooliastmete vahel. Samuti teevad koostööd parimate praktikate jagamisel, projektimeeskondade moodustamisel ja tugiteenuste osutamisel.
- E5.** Meie haridusasutuste ja lastevanemate vahel on koostöine kahepoolne side.

2.3.2 Alusharidus

E6. Alusharidus on kvaliteetne ja kõikidele soovijatele lihtsasti kättesaadav.

E7. Lasteaiad teevad tõhusat koostööd lastevanematega laste individuaalsete vajaduste varaseks märkamiseks ning suudavad pakkuda piisavas mahus tugiteenuseid pere toetamiseks.

2.3.3 Üldharidus

E8. Põhiharidus tagab kõikidele noortele võimalused mitmekülgseks arenguks, loob alused emotsionaalse intelligentsuse kasvuks, et hakkama saada pidevalt muutuvast maailmast.

E9. Põhiharidus on kõikidele soovijatele kättesaadav, tagatud on tasakaal koolide suuruse ja koduläheduse vahel.

2.3.4 Keskkool

E10. Häädemeeste Keskkool on jätkusuuline ja annab kestvalt head haridust. Täiendavalt toetatakse vastavalt võimalustele kõiki keskkoolist omandavaid noori olenemata hariduse omandamise viisist ja kohast.

E11. Keskkooli pakkumisel tehakse koostööd teiste Pärnumaa gümnaasiumitega ja Pärnu Kolledžiga valikainete mitmekesistamiseks ning gümnaasistide sotsiaalsete sidemete laiendamiseks.

2.3.5 Huviharidus,- tegevus ja noorsootöö

E.12. Huviharidus ja huvitegevus on üldhariduse toetaja, olles integreeritud.

E.13. Huviharidus,- tegevus on mitmekülgne, valikuterohe, laste arengut toetav ja neile eduelamusi pakkuv. Edendatakse paikkondlikke traditsioone ja eripärasid.

E.14. Noorsootöö loob noortele (mitte ainult koolinoortele) arenguks ja eneseteostuseks mitmekülgseid võimalusi erinevates valla piirkondades.

E.15. Koolid ja noortekeskused korraldavad heas koostöös noorte huvitegevust.

2.4 Arengukava seire ja uuendamine

Arengukava tulemuslikkuse hindamine (seire) on oluline, saamaks aru, kas ellu viidud tegevused ja tehtud investeeringud on soovitud seisundi saavutamisele kaasa aidanud või mitte. Selle info põhjal on võimalik teha otsuseid arengukava korrigeerimiseks.

Häädemeeste valla haridusvaldkonna arengukava arutatakse koostöös haridusasutustega iga-aastaselt läbi, jälgides kooskõla valla arengukava ja eelarvestrateegiaga. Ühtlasi vaadatakse üle tegevuskava täitmine (tehtud, tegemata, tegemisel). Vajadusel algatakse uuendamise protsess.

Arengukava läbivaatamise eest vastutab haridusvaldkonna abivallavanem, küsides vajalikke sisendandmeid valla haridusasutustelt.

Hinnangu andmine arengukava tulemuslikkusele toimub paralleelselt valla majandusaasta aruande koostamisega. Saadav info on aruande koostamise sisendiks.